

(Editoriál)

K nihu s takýmto názvom napísal rakúsky profesor kresťanskej filozofie E. Coreth ako príručku pre štúdium filozofickej antropológie. Na prvý pohľad sa táto otázka môže zdať banálnou, a predsa od jej zodpovedania závisí, akým smerom sa bude uberať život človeka. Je paradoxom, že postscholastickým antropocentrizmom sa práve táto téma dostala do krízy. Nevyjasnenosť postojov voči sebe samému a ľuďom okolo, teda voči človeku ako takému, spôsobuje, zvlášť dnes, mnoho komplikácií a to v rôznych podobách.

Aj biblický žalmista sa dopytuje podobne: „Čože je človek, že naň pamätáš a syn človeka, že sa ho ujímaš“ (Ž 8,5). Biblia ako „Kniha života“ je skvelou výpoveďou o človeku a podáva jeho rozhodujúce charakteristiky. Toho dokladom sú hneď prvé kapitoly knihy Genezis, kde čítame: „Vtedy Pán, Boh, utvoril z hliny zeme človeka a vdýchol do jeho nozdier dych života. Tak sa stal človek živou bytosťou (hebrejsky dušou - nefes chajjáh)“ (Gn 2, 7). Tento hebrejský výraz, obvyčajne prekladaný ako „duša“, označuje však psychofyzický celok, živú bytosť so všetkými jej prejavmi. K ľudskej podstate v jej psychofyzickej celistvosti sa vťahuje aj ďalšia charakteristika - „obraz Boží“ (porov. Gn 1, 26. 27). V zmysle staroorientálneho spôsobu rozprávania to teda znamená, že je Božím zástupcom na zemi. Keď však podľahne človek odvekému pokušeniu „byť ako Boh“, vypadáva z roly obrazu a stáva sa karikatúrou. Človek teda, ako stvorenie Božie obdarené jedinečnými danosťami v poriadku tvorenia, sa teší mimoriadnej dôstojnosti.

O absolútnej hodnote ľudskej osoby píše vo svojom denníku F. M. Dostojevskij, ktorý hľadiac na účastníkov Vianočného bálu im v duchu hovorí: „Milí hostia, prisahám, že každý a každá z vás je múdrejší než Voltaire, citlivejší než Rousseau, omnoho vábivejší než Alcibiades, Don Juan, Lukrécia, Júlia alebo Beatrice. Neveríte, že ste tak krásni, ale ja vás ubezpečujem svojím čestným slovom, že ani u Shakespearea, ani u Schillera a Homéra, vzatých spolu, nenájde sa nič tak milého ako teraz, v tejto chvíli by sa mohlo nájsť medzi vami, v tejto tanečnej sále. Ale čo Shakespeare! Tu by sa zjavilo niečo takého, čo sa ani nesnilo našim mudrcom. Nešťastie vaše je v tom, že vy sami neviete, akí ste krásni. Či viete, že každý z vás, keby len chcel, mohol by ihneď spraviť šťastnými všetkých v tejto sále, všetkých strhnúť za sebou. A táto sila je v každom z vás, ale tak hlboko skrytá, že sa už dávno zdá nemožnou.“

Dostojevskij skutočne vyjadril kresťanský optimizmus, vyplývajúci z ohromnej potenciality človeka, ktorú je povinný každý rozvinúť. Človek je tak *homo pugnans*, bojujúci, nie však v zmysle životného pesimizmu alebo „vrhnutia do života“ prítomného v ateistickom existencializme, ale snahy dosahovať a dosiahnuť cieľ...

Otázku, ktorej sa teraz venujeme, si musí zodpovedať každý sám, a to i spôsobom Dietricha Bonhoeffera, ktorý v jednej zo svojich modlitieb sa snaží nájsť odpoveď na otázku „Kto som?“. Po hľadaní plnom otázok zakončuje spomínanú modlitbu: „Kto som, Ty poznáš ma, Tvoj som, ó, Bože!“

Peter Juhás, 3. ročník

V tomto čísle nájdete

Editoriál Čo je človek?	2
Obsah	3
Seminárny diár Priniesol čas!	
Čo sme zažili a čo plánujeme	4
Mimo seminára Zbojníci na „zbojníčke“	
Jeden z ročníkových výletov	7
Rozhovor Obnova diecézy sa týka všetkých	
S arcibiskupom Mons. Alojzom Tkáčom	8
Aktuálne Aj naša synoda	
Mons. Anton Konečný predstavuje diecéznu synodu	12
Anketa Predstavujeme vám	
Druhá polovica prvákov odpovedá na otázky	14
Za hranicami Boh žehnaj Ukrajinu!	
Bohoslovci na návšteve u východných susedov	22
Odkazy Kráľovské kňazstvo	
Diakoni rekapitulujú	20
Foto Balíček novokňazov	22
Skúsenosť Taizé - Púť dôvery na zemi	
Nový rok s mladými celého sveta	24
Zo sveta Vysokoolkoláci Európy	
Študenti zjednotení s pápežom prostredníctvom telemostu	26
A z domova Sedes Sapientiae v seminári	28
Biblia Pane, daj mi múdrosť	
Prosba o múdrosť ústami biblického autora	30
Poviedka Zima v hotelovej izbe	32
Reflexia Povrchonosť bytia	34
Čo čítame Básnik trochu smutní	
Autobiografia Rudolfa Dilonga	36
Čo počúvame Svedectvá vyvierajúce z najväčšej hĺbky	
Objav na českej hudobnej scéne	37
Čo pozeráme Súboj večne živý	
Filmový hit Pán prsteňov	38
Moderná rozprávka Blízki a Vzdialení	
O mobiloch trochu ináč	39
Súťaž Mladí mladým po druhé	
Vyhodnotenie starej a vyhlásenie novej súťaže	40
Bonus Šariš verzus Zemplín	
Aj takto súťažíme	42
Za okrajom	43

(Seminárny diár)

Priniesol čas!

„Č

asy sa míliajú a my starneme bez ohľadu na roky.“ Ešte sme sa ani neobhliadli za starým rokom, ktorý nám veľmi rýchlo ubehol pomedzi prsty a už máme za sebou prvú štvrtinu nového roka. Aj nám v seminári tento čas ubehol veľmi rýchlo a tak by sme sa chceli s vami aj my podeliť o naše nové zážitky a skúsenosti, ktoré sa u nás udiali.

TEMPORA LABUNTUR TACITISQUE SE NESCI MUS ANNIS!

JANUÁR

Tento mesiac je pre nás seminaristov príznačný skúškovým obdobím. Páni profesori niežeby nám neverili, ale v zmysle hesla *fide sed investiga* (dôveruj ale preveruj) prevetrali naše vedomosti, ktoré sme nadobudli počas zimného semestra. Tak sme:

7.1 - nastúpili po vianočných prázdninách opäť do seminára. Niektorí aj s „polnočným“ meškaním, keďže prvé zimné záveje nedali na seba čakať

14 - 25.1 - Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov. Všetky cirkevné spoločensvá sa na území mesta Košice stretli pri ekumenickej bohoslužbe, aby sme spoločne prosili o „poklad viery, ktorý máme v hlinených nádobách“.

26.1 - *Vitam impendere vero!* (Život zasvätiť pravde!) Zmysel tohoto hesla sa javil zvlášť aktuálny v jeden nedeľný podvečer, keď sme sa zišli na počesť sv. Tomáša Akvinského pri spoločnej akademii, ktorú nám pripravili bratia tretiaci. V čierno-bielom habite sa k nám prihovoril aj provinciál rehole dominikánov, pri ktorom vyzdvihol nielen Tomášovu múdrosť, ale predovšetkým jeho svätý život.

27.1 - *Sedes sapientiae - ora pro nobis*, volali sme spoločne, keď v jedno pondelňajšie ráno zavítala k nám ikona stolice múdrosti, ktorá obišla už skoro celý svet a z rúk Sv. Otca ju prevzali naši mladí. Prosili sme o múdrosť života, ktorá je v dnešných časoch tak veľmi potrebná. **ð**

FEBRUÁR

2.2 - Tento mesiac sa začal sviatkom zasvätených osôb. Na sviatok obetovania Pána si všetci rehoľníci aj rehoľníčky obnovili svoje sľuby a prosili o milosť potrebnú pre ich ďalší život na ceste k Bohu.

10.1 - Po polročných prázdninách sme sa všetci trochu obnovení na duchu opäť vrátili, aby sme mohli naspäť zasadiť do našich školských lavíc.

11.2 - Hneď prvý týždeň bol plný návštev. V pondelok nás navštívil páter Rainhard, ktorý už dlhé roky pôsobí na Sibíri ako nemecký misionár. Poukázal na ťažký, ale zároveň krásny a jednoduchý život ľudí v tejto oblasti. V závere povedal: „Ako som mal za mladi predsudky k tejto krajine, teraz by som z nej už neodišiel. Stala sa mi druhým domovom.“

12.2 - Pri príležitosti *ad-limina* (návštevy svätého Otca) zašiel na Slovensko a zaklopal na dvere nášho seminára aj arcibiskup z Brazílie. Hovoril o problémoch vo svojej diecéze (štát Para) a najmä o vzrastajúcom vyvražďovaní a únosoch chudobných veriacich, ale i misionárov. Zároveň nás vyzval, aby sme nezabudli vo svojich modlitbách na neho i na jeho veriacich. **ð**

14 - 17.1 - Na krátku, skoro týždňovú návštevu pricestoval k nám otec arcibiskup Dr. Georg Eder, spolu s rektorom tamojšieho kňazského seminára v Salzburgu. S týmto seminárom už dlhšie spolupracujeme. Pri tejto príležitosti slávil s nami aj nedeľnú omšu. Zároveň sa veľmi potešil, keď videl toľko povolání, ktoré sa v ich krajine vytrácajú.

MAREC

Pulvis es et in pulverem reverteris! Slová *Prach si a na prach sa obrátiš* sú príznačné pre tento pôstny mesiac kajúcnosti a obrátenia.

5.3 - Popolcovou stredou sme vstúpili do pôstneho obdobia, aby sme po 40. dňoch mohli s obnoveným duchom radostne sláviť zmŕtvychvstanie nášho Pána.

ð 13.3 - V tento deň sa konala v aule nášho seminára „kapitula kanonikov“. Pod vedením HeDr. Petra Zubka, PhD. sa zišli mnohí slovenskí i zahraniční historici, aby referovali o vývoji a význame svojich kapitul. Medzi najvýznamnejších hostí patril i prelát Lothar Waldmuller z Nemecka.

6.3 - Otec rektor pozval členky sekulárneho inštitútu a členky apoštolského zasväteného života, aby nám predstavili ich špiritualitu a činnosť, ktorá je medzi veriacim i klérom dosť málo známa. Tieto členky na rozdiel od rehoľnej špirituality, nenosia rehoľný habit a nie všetky musia skladať aj sľuby zasvätenosti. Sú apoštolmi zvlášť na svojom pracovisku a vo svojej rodine.

28 - 29.3 - *Fides et ratio* (viera a rozum) sú ako rodné sestry, povedal by Tomáš Akvinský. Tejto téme sa venoval aj dvojdnový kongres o viere, vesmíre a človeku, ktorý poriada naša teologická fakulta, aby ukázala, že tieto dve oblasti sa viditeľne spájajú. Tentokrát sa uskutočnil v dominikánskom, novoobnovenom centre kultúry - Veritas.

(Seminárny diár)

APRÍL

5.4 - Tento deň si budú pamätať naši bratia tretiaci a štvrtáci, ktorí dnes prijali ministéria lektorátu a akolytátu. Tie sú potrebné na prípravu pre prijatie posvätného rádu prezbyterátu.

11 - 22.4 - Zaspal som na kríži a kopija prenikla do môjho boku, lebo ty si zaspal v raji a z tvojho boku vzišla Eva. Môj bok zahojil ranu tvojho boku. Môj spánok ťa vyvedie zo spánku v ríši smrti. Vstaň zmŕtvych, prebuď sa ty, čo spíš, veď som ťa nestvoril na to, aby si bol uväznený v podsvetí. S touto vierou a nádejou sme sa vybrali domov sláviť tajomstvo utrpenia a oslávenia Ježišovho i nášho života. **Ď**

PLÁNUJEME

Človek mieni, Pán Boh mení! Toto príslovie sme už počuli určite viackrát. Veríme však, že v tomto roku nám Pán Boh požehná v našom úsilí a že už nebude potrebné nič meniť. Plánujeme:

Q 11.5 - Nedeľa dobrého pastiera. Tento deň má náš seminár otvorené dvere dokorán, aby privítal všetkých, ktorí chcú vedieť viac aj z jeho vnútorného života. Tento deň vás všetkých srdečne pozývame.

7.6 - Slávnostným Te Deum sa oficiálne skončí školský rok a my sa poberieme domov na letné prázdniny.

13.6 - Diakonská vysviacka. Tento rok by malo 13 našich bohoslovcov - piatakov prijať diakonské svätenie.

14.6 - Kňazská vysviacka. Tento deň sa stáva sviatkom pre našu diecézu. Tento rok by mala byť naša diecéza bohatšia o 13 nových duchovných pastierov.

18.6 - Záverečné prijímacie skúšky do kňazského seminára. Tento rok náš seminár zaznamenal 31 prihlášok. Veríme, že aj pomocou vašich modlitieb týchto povolaní a prihlášok nikdy neubudne.

Tomáš Haburaj, 1. ročník

Øx

(Mimo seminára)

S východom slnka sa v jedno sobotňajšie ráno začala aj naša „zbojnícka výprava“ s cieľom zdolať Zbojnícku chatu vo Vysokých Tatrách.

Ráno sme si trochu privstali, aby sme nezanedbali aj naše duchovné povinnosti, veď: „Nie len z chleba žije človek...!“ Po rannej sv. omši a ranných chválach o 5.15 sme sa veľmi rýchlo naraňajkovali a o 6.00 sme už vyrážali pod vedením otca špirituála Jozefa Gnipa na našu už spomínanú výpravu.

Veľkolepý a krásny pohľad na panorámu Tatranských štítov nedal na seba dlho čakať. Poprad bol ešte len na dohľad a my sme sa už kochali pohľadom na snehobiele a majestátne vrcholce Tatranských štítov.

Otec špirituál nám ich ešte vo vlaku podrobne popísal: „Ten s kráterom uprostred je Gerlach. Ten celkom vľavo je Kriváň a ten s tým klobúčikom na vrchu je Lomničák.“ A tak sme ohúrení takýmto pohľadom mohli šťastne dôjsť až do Starého Smokovca.

Bolo už asi osem hodín, keď sme tam dorazili. Plní nadšenia sme sa vydali na cestu na Hrebienok. Na tú sme však nenastupovali už s takým nadšením, s akým sme hľadeli cestou na vrcholce Tatier. Videli sme totižto pred sebou už len strmý kopec, ktorý ani nachvíľku neklesal, ale len strmo stúpал. Nedali sme sa však odradiť. Okolo deviatej sme už boli na Hrebienku, kde sme si urobili krátku prestávku. Pohľadom odtiaľ sme premerali belejúce sa úbočia Kráľových Hôľ, ktoré sa v diaľke rozprestierali oproti nám a taktiež i celé rozsiahle doliny a údolia pod nami. Po niekoľkominútovom oddychu sme sa vydali ďalej. Cesta viedla kľukatými, miestami aj strmými chodníkmi popod Slavkovský štít, cez Studenú dolinu. V nej nás z jednej i druhej strany obkolesovali majestátne skaly, ktoré tam stáli ako obrovskí strážcovia.

Po trojhodinovej úmornej ceste sme boli v celi. Avšak nie všetci. Do cieľa sa nedostal náš „kapitán výpravy“, otec špirituál. Cestou si totiž natiahol lýtkový sval a tak rádnerád, musel sa s nami v polovici cesty rozlúčiť. S mobilom v ruke sa vybral na spiatočnú cestu.

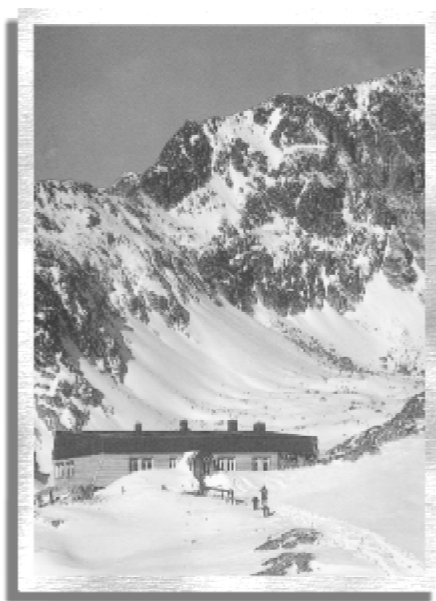
Keď sme dorazili na Zbojnícku chatu, bolo už poludnie. Tu sme si dali teplú polievku, vybalili svoje „zbojnícke výslužky“ (desiate) a trochu sme si tu oddýchli.

Spiatočná cesta už bola menej náročnejšia. Okolo tretej sme boli späť na Hrebienku, kde nás čakal otec špirituál aj s malou družinou, ktorá sa od nás ráno oddelila.

Odtiaľ sme sa vybrali k vodopádom. K nim sme sa dostali, avšak ako hovorí Písmo: „Inou cestou sa vrátili späť“, tak aj my. Chceli sme si skrátiť a zjednodušiť trasu, no ako to zvyčajne býva, stálo nás to nejaký ten kilometer navyše. Vyšli sme nie v Starom Smokovci ale v Tatranskej Lesnej. Tá je od Smokovca vzdialená asi 5 km. Tatranskou železničkou sme sa tam dopravili späť.

Deň sme zakončili malou oslavou na počesť menín nášho „kapitána“, otca špirituála, a ani nie o hodinu nás už viezol vlak späť domou do Košíc.

Tomáš Haburaj, 1. ročník

Zbojníci na „zbojníčke“

(Rozhovor)

S košickým arcibiskupom Mons. Alojzom Tkáčom o problémoch a radoostiach minulých i súčasných.

Vráťme sa najprv v mysli do totalitného režimu, v ktorom ste prežívali svoje kňazstvo. Verili ste vtedy, že Cirkev raz bude na Slovensku slobodná?

Veriť som veril, len nádej bola zahmlená tým, že komunistický systém sa javil ako silný monolit a jeho vnútorné problémy sa navonok neprejavovali. Teda nádej bola, ale kedy to príde a ako sa to stane sme si nevedeli predstaviť. November 1989 bol nečakaným prevratom. Dôvodom rozpadu socializmu bolo to, že jeho podstata bola neľudská.

V roku 1990, teda bezprostredne po revolúcii, ste sa stali biskupom. Ako ste to prijali?

Prijal som to ako rozhodnutie Svätého Otca. Udalosti boli prekvapujúce. Keď som bol začiatkom novembra 1989, teda ešte pred revolúciou, na svätorečení svätej Anežky v Ríme a keď sa tam hovorilo, že by som mohol byť kandidátom na biskupa, pán arcibiskup Sokol (vtedy ešte nebol arcibiskupom) povedal: „Tkáč nikdy nedostane štátny súhlas.“ Prekvapením bolo, že vôbec došlo k náhlejšej spoločenskej zmene a štátny súhlas už nebol potrebný.

Aké boli vaše prvé úlohy, problémy, s ktorými ste sa museli v prvých rokoch na biskupskom stolci tesne po revolúcii vysporiadať?

Problémy boli naozaj veľké. Hneď po mojom menovaní a uvedení do úradu za apoštolského administrátora (v nedeľu, 17. februára 1990), keď som bol ešte správcom farnosti v Červenci a do Košíc som dochádzal, často prichádzali delegácie z farností, ktoré žiadali kňazov. „Vezmite tohto kňaza.“ „Dajte nám iného kňaza.“ - boli časté záležitosti. Náhle bolo treba všetko nanovo zriaďovať, lebo štruktúry chýbali. Na úrade bol tajomník, jeden ekonomický pracovník, aktuár a ja – štyri osoby, ktoré tvorili kúriu. Dnes už fungujú oddelenia, ktoré k arcibiskupskému úradu patria.

(Rozhovor)

Pred týždňom (17. marca) ste oslávili trináste výročie svojej biskupskej vysviacky. Čo vám za tie roky na čele našej diecézy, neskôr arcidiecézy, prinieslo najväčšiu radosť? Ktoré skutočnosti hodnotíte ako najvýraznejšie pozitíva?

Nie sme závislí na svetskej moci. Dost' dlho mi trvalo, kým som si uvedomil, že o všetkom môžem slobodne rozhodovať. Konkrétne to znamenalo napríklad to, že už som nemusel pýtať štátny súhlas pre kňaza, keď som ho chcel preložiť na iné miesto. Takže je to predovšetkým fakt slobody. Na druhom

mieste je to radostný rozlet. Po čase sú daktorí z množstva rozličných aktivít možno aj presýtení. Ale myslím, že sa to postupne ustálilo. Potom je radostné prijať do kňazského seminára - najprv ešte na Spišskej Kapitule - všetkých tých, ktorí mali znaky povolania. Neskôr sme obnovili košický kňazský seminár, pomaličky to rástlo, každý rok jeden ročník, situácia sa ešte postupne zlepšuje. Vysvätil som mnohých novokňazov. Ďalej, deti a mládež začali chodiť vo veľkom množstve na náboženstvo, birmovky, konsekroval som mnohé novopostavené kostoly...

V tých vysviackach asi držíte svetový rekord...

No... (smiech) ...tých kostolov je vyše 120. Potešiteľná je obetavosť a pracovitosť veriacich pri ich výstavbe.

Na druhej strane určite vidíte aj nedostatky, problémy. Čo je potrebné v našej diecéze zlepšiť?

Z 80 percent obyvateľstva, ktoré sa hlási ku Katolíckej cirkvi, mnohí sú vo viere celkom ľahostajní. Aby sa prejavovali ako veriaci a to aj vo verejnom živote je pre nás trvalou úlohou. Chrám z kameňa postavíme za tri štyri-roky, ale budovať chrám v srdci je permanentná úloha.

Určite ste mali možnosť za posledné roky stretnúť mnohých biskupov a navštíviť rôzne diecézy doma, ale aj v zahraničí. Čomu by sme sa od nich mohli poučiť?

Diecézy, napríklad v západnej Európe, mali nepretržitý kontakt s ústredím a s II. Vatikánskym koncilom. Majú oveľa väčšie skúsenosti predovšetkým v spolupráci klerikov a laikov. V tejto sfére sú nám príkladom. Takisto je potrebné učiť sa na základoch koncilových dokumentov vnímať svet už v novodobých líniách a súvislostiach, nie zo starých poučiek a aj ich aplikovať. Zároveň mali by sme sa vystríhať toho, čo je nedobré. Odbúrali sa tam niektoré užitočné praktiky prijímania sviatostí - hlavne zmierenia a Eucharistie. Taktiež si treba vážiť a uchovať prejavy ľudovej zbožnosti, lebo tá je silným stimulom našej viery.

(Rozhovor)

Čoraz viac sa hovorí o tom, že v blízkej budúcnosti sa zvýši počet slovenských diecéz. Ako sa pozeráte na túto možnosť, je reálna?

Áno, je to reálne, najaktuálnejšie je rozdelenie Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy. Čo sa týka úpravy hraníc ostatných diecéz, bude to trvať niekoľko mesiacov, možno rokov, ale podľa všetkého našej arcidiecézy sa to týkať nebude.

Keby do tohto delenia predsa len mala spadať aj naša diecéza?

Nebol by som za, lebo naša košická arcidiecéza je typickou, priemernou diecézou, čo do počtu obyvateľov, veriacich, kňazov a rozlohy. Takýchto diecéz je po celom svete veľa. V Poľsku je 42 diecéz, určite vyše 30 z nich má nad 650 000 veriacich. V Nemecku je to 29 diecéz a 17 má nad 650 000. Preto nepovažujem za vhodné, aby sa naša diecéza delila.

Prejdime teraz na inú tému. Seminárnej knižnici a knižnici UPC ste dodnes darovali obrovské množstvo kníh a časopisov. Máte čas čítať knihy a časopisy?

Čas určený pre čítanie vyplňam predovšetkým štádiom dokumentov. V posledných rokoch už nemám mnoho času čítať krásnu literatúru. Najčastejším zdrojom duchovného poznania je pre mňa stále Sväté písmo, biblické komentáre, biblické encyklopédie, atlasy. Viackrát som si prečítal koncilové dokumenty, Kódex kanonického práva a Katechizmus Katolíckej cirkvi. Čítam v slovenčine ale aj v češtine, niečo v poľštine a v taliančine. Potom sú to periodiká - naše Katolícke noviny, Duchovný pastier, český Katolícky týdeník, Report, Listy, Život Cirkvi, denník Sme. Ostatné časopisy len otvorím a prelistujem. Jeden čas som odoberal 35 titulov, to bolo dávnejšie, keď sa mnohí prezentovali, ale potom prišli šeky, tak som to zväčša zrušil...

Popri všetkých povinnostiach, ktoré plynú z vášho úradu, si určite nájdete čas aj na odpočinok. Ako oddychujete? Čo robíte vo voľnom čase?

Veľa voľného času už niet. Keď sú rekolekcie, tak si treba utrhnúť aspoň zopár minút. A keď nemám naliehavé povinnosti, športovať už nemôžem, tak aspoň polhodinu venujem prechádzke v záhrade a snažím sa spraviť sto jarných kilometrov.

Nedávno ste nám - bohoslovcom prisľúbili, že sa aj s nami vyberiete na nejakú menšiu túru. Platí to ešte?

Je to možné a práve tých sto jarných kilometrov mi má poslúžiť na to, aby som za vami stíhal a aby som potom nad druhý deň nevstal úplne zničený. (smiech)

O vás sa skôr hovorí, že ste v takej dobrej kondícii, že my za vami nebudeme stíhať.

(smiech) ...možno predtým, ale roky predsa spravia svoje.

Nie každý o vás vie, že ste dlhoročným darcom krvi. Vedeli by ste povedať presne, kedy ste začali a koľko litrov alebo koľko odberov ste už absolvovali?

Bolo to presne 90 odberov, asi 45 litrov, odkedy som do Košíc prišiel za kaplána. Ako seminarista som taktiež asi 10 krát daroval v Bratislave, lenže vtedy ešte neexistovalo bezplatné darovanie krvi. Ale tých 90 je bezplatných. Bolo to v rokoch 1964 až 1999.

(Rozhovor)

Prezradíte ešte nejakú perličku zo zákulisia vášho života, čo možno naši čitatelia nevedia?

Dôležité boli roky výroby (1975-1983), ale o nich sa viac dozvedia azda neskôršie.

Nakoniec tá najaktuálnejšia otázka - Diecézna synoda. Ako vlastne vznikla myšlienka zvolať synodu?

Už za socializmu som vedel, že diecézna synoda existuje, vedel som, akú má úlohu. Avšak uskutočnenie nebolo možné. Po prvé, nemali sme biskupa a po druhé, na všetko bolo treba mať štátny súhlas. Keď som sa stal biskupom, začal som sa touto otázkou zaoberať. Po zvažovaní, po porade s kňazmi v diecéznej kňazskej rade a s pánom nunciom som 30. novembra minulého roku oznámil, že začíname Prípravný rok Diecéznej synody. Je to proces, ktorý bude pokračovať. Obnova diecézy sa týka všetkých.

Synoda je zhromaždením veriacich a kňazov, ktorého cieľom je poskytnúť pomoc biskupovi. Koná sa teda hlavne kvôli tomu, aby ste sa vy čo najviac dozvedeli o problémoch a ich možných riešeniach. Čo si vy od synody sľubujete? Aké konkrétne ovocie prinesie?

Očakávam oživenie duchovného života, pozdvihnutie kresťanského sebavedomia. Na synode sa nebudú rozoberať články viery, nebude sa rokovať ani o cirkevnej disciplíne celocirkevného charakteru. Zameriame sa na prehĺbenie viery veriacich Katolíckej cirkvi. Aktuálna je oblasť spolupráce kňazov s laikmi, upevnenie a oživenie týchto vzťahov, musíme zasiať semienko vedomia, že do Katolíckej cirkvi patríme, že ju tvoríme a že nesieme svoj diel zodpovednosti. Isteže budú schválené dekréty, normy, ktoré sa budú týkať všestranného rozvoja a disciplíny partikulárnej cirkvi, košickej arcidiecézy. Synodálne dokumenty budú formovať život podľa evanjelia v arcidiecéze.

Na záver, čo by ste zaželi našim čitateľom?

Áno, mám jedno želanie - aby sa všetci veriaci aktívne zapájali do cirkevného a spoločenského diania vo farnostiach.

*Za rozhovor ďakuje
redakcia Boromea*

Øx

(Aktuálne)

čo ide?

Ecclesia semper reformanda

- Cirkev sa stále obnovuje.

Odôvodnenie nachádzame v jej „ľudskej zložke“: jednotlivci i spoločnosť sa vyvíja a na neustále zmeny je potrebné reagovať. Zároveň pozitíva a negatíva človeka i spoločenstva vyžadujú jedno posilňovať a druhé eliminovať. Nenahraditeľným nástrojom nepretržitej obnovy univerzálnej Cirkvi sú všeobecné koncily. Na úrovni partikulárnych cirkví - diecéz - sú to synody.

Krátko z histórie

Za prvú diecéznu synodu na Východe sa považuje stretnutie kléru, ktoré zvolal do Alexandrie biskup Alexander roku 321 s cieľom študovať a rozhodnúť problém súvisiaci s Áriom. Na západe je to zhromaždenie diecézy v Auxerre v Gálii roku 585, ktoré vydalo 45 kánonov o vysluhovaní sviatostí a celibátu kléru. Časom plnej synodálnej aktivity bolo obdobie Gregorovej reformy (1049 - 1124). Snahy o zavedenie synôd prejavili i IV. lateránsky koncil (1215), koncil v Bazileji (1433) a nariadenie V. lateránskeho koncilu (1512 - 1517), no potrebný efekt sa nedostavil. Situácia sa zmenila až na Tridenstkom koncile (1545 - 1563), keď Cirkev zobrala vážne protestantskú reformáciu.

Na našom území...

...provinciálna synoda v apríli 1561 v Trnave delegovala do senátu Tridentského koncilu Ferdinanda Juraja Draškoviča, biskupa z Pätikostolia. Tridentský koncil nariadil zvolávanie diecéznych a provinciálnych synôd v jednotlivých krajinách. Preto arcibiskup

Mikuláš Oláh zvolal v roku 1561 diecéznu synodu do Trnavy. Na základe rozhodnutia Tridentského koncilu bol v Trnave zriadený seminár a táto synoda rozhodla i o príprave kancionálu *Cantus Catholici*.

Po následnom polstoročí mlčania prišli veľké osobnosti katolíckej obnovy ako František Forgáč a Peter Pázmaň, ktorí zvolávali synody a zdôrazňovali uznesenia Tridentského koncilu vo väčšej miere. Ich úsilie prinieslo veľké ovocie, len škoda, že prišli pomerne neskoro.

V dvadsiatom storočí...

...sa otázke diecéznej synody venovalo viacero pápežov. Inštitúciu synody obsahuje i Kódex kánonického práva (1917). Blahoslavený Ján XXIII. 25. januára 1959 oznámil zvolanie koncilu, reformu kánonického práva, aj slávenie diecéznej rímskej synody. Dnes platným dokumentom - Kódex kánonického práva (1983) - usmerňuje dnešné synody a ním sa riadi i naša synoda. Kánon 460 ju definuje ako „zhromaždenie vybraných kňazov a iných veriacich partikulárnej cirkvi, ktorí diecéznemu biskupovi poskytujú pomoc pre dobro celého diecézneho spoločenstva“.

Synoda arcidiecézy Košice...

...bola ohlásená na sviatok svätého Ondreja, 30. 11. 2002. Onedlho bola zriadená Prípravná komisia, ktorú vedie sám pán arcibiskup a zasadá raz mesačne. Sformulovala heslo synody: „svedectvo, svätosť, služba“. Naplno sa rozbehli práce na Sekretariáte synody (sekretárovi synody Dr. Kamasovi tam zaangažovane pomáhajú naši absolventi - dp. Lojan a Vyhonský). Komisia vybrala logo

synody, rozhodla o duchovnej, ideovej a organizačnej príprave.

Každá synoda má dve časti. Prvou je tzv. diecézna konzultácia. Počas nej sa stanovia a skúmajú predložené problémy a záležitosti, a nakoniec sa sformuluje tzv. „instrumentum laboris“ - definitívne stanovenie otázok, o ktorých bude v druhej časti rokovať synoda. Jej výsledkom budú závery, podliehajúce vždy schváleniu biskupa. Niektoré sa stanú platnými aj vo forme tzv. partikulárneho (teda diecézneho) práva - slávnostným podpisom na záver synody.

Dnes už má synoda konkrétne črty

Máme predbežný harmonogram (začatie samotnej synody sa predpokladá r. 2004). Jestvujú stanovy, podľa ktorých sa „v teréne“ teda vo farnostiach, ale i v iných spoločenstvách (katolícke inštitúcie, kostoly, rehole a hnutia) sformujú tzv. synodálne spoločenstvá (6 - 12 osôb na čele s farárom). Prípravná komisia začína posilať do farností témy. Dostáva ich správca kostola a oboznamuje s nimi všetkých veriacich. Farské synodálne spoločenstvo o témach kvalifikovane rokuje a závery i aktuálne pripomienky odosiela na Sekretariát synody, ktorý sa nimi zaoberá ako s materiálom pre samotné a vlastné rokovanie synody v jej druhej časti.

Dnes môžeme hovoriť i o hlavných témach synody. Sú štyri: Cirkev, svedectvo, svätosť a služba. Ide skôr o systém, do ktorého sa flexibilne včlení okruh všetkých otázok náboženského i spoločensko-náboženského života. Z toho dôvodu sú i štyri subkomisie pre prípravu tém synody s ďalším rozvinutím, v dôsledku integrácie týchto tematických okruhov.

Metodologický postup témy je rovnaký:

čím sme (analýza skutočnosti), *čím máme byť* (analýza vo svetle Svätého písma, Cirkvi a jej dokumentov) a *čím máme byť* (závery po porovnaní reality a ideálu, sformulovanie otázok na rokovanie).

Prvou témou je „Cirkev“. Ako každá má trojité členenie. Sú to okruhy: Cirkev ako spoločenstvo Božieho ľudu, Cirkev v živote farnosti a Cirkev domáca - rodina. Každý okruh má celý rad súvisiacich otázok.

Záverom

V Cirkvi máme Evanjelium - slovo života, máme Eucharistiu - chlieb života a máme Ducha Svätého - Oživovateľa. Máme ďalej službu biskupa a prezbyterátu spolu s diakonmi, množstvo posvätných povolaní a laikov.

Synoda je veľkou milosťou a úplne novou, doteraz nepoznanou príležitosťou pracovať pre dobro našej partikulárnej cirkvi, ktorá je cirkvou Kristovou a našou matkou.

Náš Kňazský seminár vytvorí tiež jedno synodálne spoločenstvo. Predpokladám živú angažovanosť, veď koho sa synoda, ktorá zaostruje pohľad do budúcnosti, viac osobne dotýka, ako budúcich diakonov a kňazov? Fórum pre rokovanie o témach by mali byť naše bežné štruktúry, najmä konferencie - „rodinné rady“.

Mons. Anton Konečný

(Anketa)

Pokračovanie

Pokračovanie

Pokračovanie

Pokračovanie

Pokračovanie

Pokračovanie

Predstavujeme vám...

V minulom čísle som vám predstavil chlapcov, ktorí v tomto školskom roku zasadli do prváckych lavíc. Nechcem vám a ani ostatným bratom prvákom ostať nič dlhý, preto si vás dovoľujem pozvať k druhej a zároveň poslednej časti (v tomto školskom roku) predstavovania našich prváckych nádejí.

Do akej miery vplýval aktívny program v tvojej farnosti na tvoje rozhodnutie podať si prihlášku do kňazského seminára?

Pochádzam z pomerne mladej, ale zato veľmi živej a pozhnanej farnosti Krista Kráľa, ktorá vznikla len v roku 1997. Hoc má za sebou iba šesť rokov svojej existencie, každý si v nej nájde miesto na rozvoj svojich darov a talentov. U mňa to bolo miništrovanie, práca vo farskom časopise, práca s birmovancami. Sedem rokov som spieval v zbore, ktorý je dodnes mojou srdcovou záležitosťou. A práve pri týchto aktivitách som si uvedomil, že túžim slúžiť Bohu i ľuďom ako hovorí sv. Vincent Pallotti: „Byť všetkým pre všetkých“. A práve túto túžbu chcem naplniť v kňazstve, na ktoré sa v seminári pripravujem. Takže určitý vplyv by tam bol, hoci ja by som to nazval skôr Božie riadenie. Vďaka Pánovi a pre Pána som tu.

Martin Hrebík, Prešov-Sekčov, 20 rokov

Ako by si stručne opísal naše seminárne spoločenstvo našim čitateľom?

Na túto otázku je veľmi ťažko stručne odpovedať, no... V seminári momentálne študuje 89 chlapcov. Sme rozdelení do šiestich ročníkov. Máme tu určitý denný program, ktorý pomáha k našej formácii ku kňazstvu. Okrem toho, že študujeme, sa stretávame aj na modlitbách a sv. omši v kaplnke či kostole. Svoj voľný čas trávim spolu v menších skupinkách alebo ho obetujeme rozhovoru s Pánom Ježišom, ktorý s nami všetkými (bohoslovcami a predstavenými seminára) tvorí jedno veľké spoločenstvo, v ktorom sa oslovujeme „bratia“. Seminárne spoločenstvo je teda jedna veľká rodina, ktorú spája jediný cieľ a tým je Ježiš Kristus!

František Telvák, Snina-mesto, 21 rokov

(Anketa)

Čo ťa v seminári najviac prekvapilo?

Príjemne ma prekvapilo najmä zistenie, čo sú zač tí bohoslovci. Myslel som si, že sú vždy myslou iba v nebi, zatiaľčo ja som taký nebol. A tu prichádzam na to, že sú to ľudia ako všetci ostatní. Tiež sa zaujímajú aj o „svetské“ veci, majú záujmy ako druhí, vedia sa aj nazlostiť, ale aj odpustiť si. Ako praví priatelia.

A z tej „vonkajšej“ stránky ma asi najviac prekvapili schody. Neverili by ste, koľko ich v seminári je. Veď iba z prízemia k mojej izbe ich je 58. A to ani nespomínam, koľkokrát denne nimi musím vystúpiť a zostúpiť. To bolo teda prekvapenie!

Pavol Hrabovecký, Kendice, 18 rokov

Aký by mal byť podľa teba ten správny bohoslovec?

Dobrý bohoslovec má vzťah k Pánu Ježišovi. Láska k Nemu ho pobáda, aby pracoval na sebe. Zvyšuje si preto vedomosti o náboženstve, ale spoznáva aj svet, do ktorého raz pôjde, aby hlásal radostnú zvesť. V medziľudských vzťahoch je priateľský a ochotný pomáhať. Chráni sa pokrytectva hlavne k Pánu Bohu, ale aj k spolubratom. Je dobré, ak má v sebe aj zdravú dávku humoru, ktorý mu skrášľuje život a robí ho príjemným spoločníkom.

Radoslav Gönci, Trstené pri Hornáde, 20 rokov

Cítiš nejakú zmenu v sebe alebo v svojom okolí odkedy si sa stal bohoslovcom?

V mojom okolí sa zmenilo to, že som zmenil okolie. Zatiaľ sa u mňa o nejakých veľkých zmenách nedá hovoriť, pretože pol roka je krátka doba, aby sa človek nejako výrazne zmenil. Zmena je možno v tom, že som častejšie s Bohom. Získavam nadhľad na niektoré veci a pomaly zisťujem, čo je a čo nie je v živote dôležité.

Martin Štieber, Krásna Lúka, 20 rokov

(Anketa)

Michal, o tebe je známe, že máš spevácke nadanie, ktoré si nám (ale nielen nám) už neraz ukázal. Myslíš si, že bohoslovci v seminári môžu v dostatočnej miere rozvíjať svoje talenty?

Ďakujem za uznanie. No všetci určite dobre vieme, kam by to uznanie malo smerovať. Komu by sme mali ďakovať za naše talenty.

A ako to je s talentami v seminári?

Myslím, že sú tu vytvorené fantastické podmienky na rozvíjanie našich talentov. V oblasti hudby a spevu sa chlapci môžu angažovať v seminárnom spevokole - v Schole Cantorum alebo, ak majú radi niečo tvrdšie, môžu zájsť do seminárnej kapely. No samozrejme, že seminár nie je založený len na speve. Sú tu vytvorené dostatočné podmienky pre oddych, kultúru, štúdium a šport. Takže futbalisti, volejbalisti, obľúbenci stolného tenisu či tenisti si tu prídu na svoje. V novej telocvični často počuť výkriky hráčov po krásnom góle, úžasnom koši alebo nezvládnuteľnom smeči.

Takže chlapci, ak cítite povolanie a mala by vás brzdiť otázka, či vstupom do seminára „nezakrpatie“ môj talent, vedzte, že to tak nie je. Všetci ste srdečne vítaní.

Michal Kotora, Bardejov, 19 rokov

Patrik, položím ti otázku ktorú nám kladú mnohí ľudia. Prečo si sa rozhodol vstúpiť do kňazského seminára?

V súvislosti s touto otázkou ma napadá istá skutočnosť. „Vy teda buďte dokonalí, ako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Mt 5,48) Tieto slová evanjelia ma často povzbudzovali a hnali dopredu môj duchovný život. Nechcel som a ani som nemohol ostať ľahostajný voči tomuto Ježišovmu výroku. Veď sám Boh ma pozýva k svätosti. Pre mňa to bolo úžasné zistenie a zároveň výzva na boj so mnou samým. Tu som však nemohol zabudnúť na Božiu vôľu, na jeho plány so mnou, na moje povolanie. Snažil som sa nájsť cestu, ktorú pre mňa pripravil Boh, aby som svojím životom oslávil Jeho. Uvedomil som si, že povolanie ku kňazskému stavu je nezaslúžený dar, dar Boha.

A tu už môžem jasne odpovedať na tvoju otázku. Vstup do kňazského seminára bol len mojou odpoveďou na neutíchajúcu Božiu výzvu, ktorá sa ozývala z hĺbky môjho srdca: „Poď za mnou!“ (Mt 9,9) A ja som sa vydal za Ním.

Patrik Melkoviè, Sabinov, 21 rokov

(Anketa)

Paľo, keď si prečítam tvoje priezvisko, hneď sa mi v myslí vynorí postava nášho pomocného biskupa. Môžeš nám a našim čitateľom povedať o sebe, o svojich záľubách a o vzťahu k pomocnému biskupovi?

Aby som to na začiatku vysvetlil, tak s otcom biskupom máme príbuzenský vzťah. Pre bližšie vysvetlenie, môj otec a otec biskup sú bratranci. Niektorí mi vraveli, že ja študujem už rovno za biskupa, no je to samozrejme iba žart. V prvom rade treba v kňazskom povolaní vidieť službu Bohu a blížnym. Nakoniec ešte dodám, že keď ma prvýkrát videli, tak mi povedali: „Veď ty sa na otca biskupa vôbec nepodobáš.“ Môžete si to sami porovnať.

Môj život je ako každý iný. Narodil som sa pred 18 rokmi v Humennom. Po základnej škole som nastúpil do Medzilaboriec na gymnázium. Počas stredoškolských rokov som pocítil volanie Pána Boha. Na toto volanie som odpovedal a podal som si prihlášku do seminára. Bol som prijatý a teraz študujem v prvom ročníku. K mojim záľubám patrí dobrá kniha a šport (hlavne futbal, volejbal, trochu hokej). Snažím sa, aby sa ľudia okolo mňa cítili vždy príjemne a z toho vychádzajú aj moje charakterové vlastnosti.

Pavol Bober, Zbudské Dlhé, 18 rokov

Chlapci z našej diecézy odchádzajú do seminárov v iných diecézach, ale v tvojom prípade to bolo opačne. Prečo si sa rozhodol pre našu diecézu?

Pri mojom rozhodovaní zohrávali dôležitú úlohu viaceré okolnosti. Bývame pár krokov pod Spišskou kapitulou. Možno pre niekoho by to bola veľká výhoda byť v seminári a zároveň i doma, ako som to už od viacerých mal možnosť počuť. Samozrejme sú chlapci zo Spišského Podhradia, ktorí študujú na kapitule. Mne však takýto spôsob riešenia, keď som si dával veci do súvisu s evanjeliom a so svojím svedomím, nevyhovoval. Preto som rozmýšľal o seminári v inej diecéze. Najbližší bol v Košiciach, kde študuje aj môj brat Matúš. Rozhodol som sa i ja prísť sem a študovať za košickú arcidiecézu, ktorá mi je aj preto blízka, lebo rodičia pochádzajú z okolia Prešova a ja sám som sa narodil v Prešove. Som vďačný Pánu Bohu za prijatie a za doterajšiu pomoc pri štúdiu.

Kamil Fuchs, Spišské Podhradie, 19 rokov

Za ochotu odpovedať na dotieravé otázky ďakuje Peter Bujdoš, 4. ročník.

Vlado, Miro a Miro pred novopostaveným farským kostlom v Dlhom.

Boh žehnaj Ukrajinu!

Zakarpatská oblasť, najzápadnejšia časť Ukrajiny, je nám veľmi blízka. Sú to predsa naši susedia a ešte pred necelými sto rokmi patrili k našej republike. Žije tam veľa Slovákov a aj viacerí Ukrajinci rozumejú slovensky. Pôsobí tam viacero slovenských kňazov, rehoľníkov a rehoľných sestier. Práve ich sme sa rozhodli navštíviť v decembri minulého roku.

Ja a môj spolužiak Miro z Ukrajiny spolu s naším diakonom Vladom a laikom Jankom sme strávili na Ukrajine v Zakarpatí tri krásne dni. Navštívili sme päť miest: Užhorod, Perečín, Mukačevo, Seredné, Dlhé. Stretli sme slovenské rehoľné sestry IBMV (anglické panny) v ich Pastoračnom centre v Užhorode a v Serednom, kde pôsobia bratia františkáni, tiež slovenské sestry vincentky v Dlhom, bratov lazaristov v Perečine, spolu s vtedajším farárom P. Milanom Šášikom CM, ktorý je už v súčasnosti gréckokatolíckym biskupom v Užhorode. V Dlhom sme navštívili kňaza Košickej arcidiecézy Adriána Kovaľa a v Mukačeve sídelného biskupa Mons. Antala Majneka OFM. **Ď**

Všetci nám opísali život na Ukrajine, každý zo svojho pohľadu, na základe svojej apoštolskej a misionárskej činnosti. Tak sme si mohli vytvoriť ucelený obraz o kresťanstve na Zakarpatí. Ľudia sú tam veľmi milí, žijú síce trochu chudobnejšie, čo sa týka materiálnej oblasti, ale v duchovnej oblasti sú vysoko. A keďže kňazov je tam stále málo, oprávnené tam platí Ježišov výrok, že žatva je veľká, ale robotníkov málo. Aj v nás to vzbudilo misionárske nadšenie pomôcť tam, kde ľudia túžia po Bohu, po Božom slove a Eucharistii. Misie sú veľmi potrebné hneď za našimi hranicami. Služba je tam náročná. Kňaz, ktorý mal nedeľnú svätú omšu, mal v ten deň ďalšiu o 120 km ďalej.

Ekuména je tam známy pojem. Je vidieť spoluprácu a dobré vzťahy medzi rímskokatolíckmi, gréckokatolíckmi, pravoslávnyimi a reformovanou cirkvou. Atmosféra v Mukačevskej rímskokatolíckej diecéze je veľmi priateľská. Rekolekcie majú kňazi spolu s rehoľnými sestrami a keďže ich spolu nie je veľa, dobre sa poznajú a po rekolekciách si niekedy aj zahrajú spolu futbal.

Pri návšteve otca biskupa Šášika a bratov lazaristov v Perečine.

My sme si odniesli so sebou veľa povzbudivých zážitkov, po návšteve otca biskupa aj apoštolské požehnanie a spolužiak Miro aj novú reverendu. Asistovali sme na svätých omšiach a diakon Vlado povzbudzoval ľudí poučnými kázňami. S mladými sme si spoločne zaspievali, aj sme sa spolu pomodlili za Ukrajinu. Mňa prekvapilo, že na Ukrajine meno Miroslav skrátené nie je Miro, ale Slávo (Slávko). A keďže ja a môj spolužiak máme toto krstné meno, oslovovali sme sa Slávko (Slávko Ivánovič a Slávko Vasilievič). Humorných zážitkov bolo počas našej cesty viac.

Boh nás sprevádzal na každom kroku, navštívili sme koho sme chceli, mali sme kde spať a stále sa našiel nejaký spôsob, ako sa presunúť z jedného mesta do druhého. Keď sme v Užhorode na autobusovej stanici rozmýšľali, ako sa dostaneme do Pastoračného centra a chceli sa opýtať taxikára, uvideli sme rehoľnú sestričku práve z toho centra a bola na aute a mala práve štyri miesta voľné. Ďalší deň znovu išiel niekto naším smerom, s dodávkou. Aj miestne mikrobusey pre asi 12 ľudí – maršutky – stále išli tam kde my. To všetko nám umožnilo za tri dni uvidieť toho veľa z krásnej a veľkej Ukrajiny.

Videli sme hlavne apoštolsky a misijne zapálené srdcia slovenských rehoľných sestier, bratov a kňazov. Tiež veľké pastoračné nadšenie u Pátra Milana Šášika, ktorému ďakujeme aj za nocľah. Vďační sme aj p. biskupovi Mons. Majnekovi za rozhovor, za večeru, za to, že si pre nás našiel čas. Vďaka patrí p. farárovi z Dlhého Adriánovi Kovaľovi a všetkým, ktorí nám umožnili prežiť na Ukrajine tie tri krásne dni. Samozrejme, na prvom mieste ďakujeme Bohu, že nás sprevádzal a ochraňoval.

Myslíme v modlitbách na všetkých, ktorých sme tam stretli a veríme, že spolupráca a priateľstvo medzi Slovenskom a Ukrajinou bude stále vzrastať. Boh žehnaj Ukrajinu!

Miroslav Molnár, 2. ročník

(Odkazy)

Kráľovské

kňazstvo

kňazstvo

Kráľovské

Kráľovské

„Ale vy ste vyvolený rod, kráľovské kňazstvo, svätý národ, ľud určený na vlastníctvo, aby ste zvestovali slávne skutky toho, ktorý vás z tmy povolal do svojho obdivuhodného svetla.“

(1 Pt 2,9)

päť sa naplnil čas. Čas kňazskej formácie v seminári. „Ako ten čas letí?! Už ďalší odchádzajú a na ich miesta prídu noví.“ No neostávajú po nich len zažltnuté fotografie. Všetci tu zanechávajú kúsok svojho bytia. Každého jedného z nich si Boh osobitným spôsobom povolal pre konkrétnu službu. Tá kráľovská výsada kňazstva spočíva totiž práve v službe. Sú vyvolení, aby svojím životom zvestovali Krista, ktorému sa celkom zasvätili a odovzdali sa mu so všetkými svojimi silami a schopnosťami. A že to myslia skutočne vážne, potvrdzujú aj nasledujúce slová:

Po takmer siedmich rokoch prichádza čas, kedy je treba opustiť seminárne lavice a začať rozdávať to, čo sme prijali. Uvedomujem si, že vstupujeme do doby liberalizmu, ktorá spochybňuje pravé hodnoty. Kňaz v tejto situácii stojí ako Dávid pred Goliášom. Nemá však len prak v ruke a päť kamienkov v kapse. Má predovšetkým Boha za chrbtom. A ten raz povedal: „Dúfajte, ja som premohol svet.“ (porov. Jn 16, 33) S touto nádejou chcem aj ja vykročiť na cestu kňazstva.

Peter ALUŠÍK

Chcem, aby to vyznelo úprimne!

Tých sedem rokov v seminári (Košice, Salzburg) bolo pre mňa časom potrebným nielen na zvládnutie štúdia, ale potreboval som ho aj pre neustálu korekciu samého seba vo vzťahu k Bohu a ľuďom. Nebolo to iba akési zbytočne dlhé vyčkávanie, veď nakoniec každý zdravý vzrast potrebuje čas. Vyžadovalo si to len udržať ten správny krok a primerané tempo, bez zastavovania a spätného obzerania sa. Lebo len vytrvalým kráčaním po ceste môžem aj spoznať túto svoju cestu. A nech by bola akokoľvek náročná, vždy si môžem povedať: „Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje!“ (Flp 4, 13)

Jozef KMEC

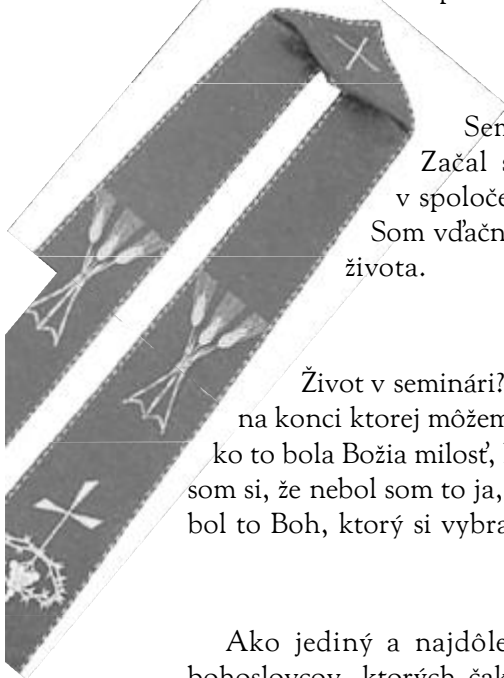
(Odkazy)

Seminárne časy sú takmer za nami. Ubehli ako voda. Spolu s ostatnými si kladím otázku: „Čo ma čaká?“ Je nemožné na ňu odpovedať. A nie je to zrejme ani potrebné. Podstatnejšie je, KTO ma čaká. Čaká ma Boh a ľudia. Chcem naplniť nádej, ktorú do mňa vkladajú...

Pavol JENČO

Michel Quist vo svojej knihe Cesta k úspechu píše: „Vzorom lásky nám má byť sám Ježiš Kristus, lebo on dal najviac a najuvedomejšie, najdobrovoľnejšie a bez najmenej protihodnoty.“ Chcel by som po šesťročnej skúsenosti v seminári odkázať všetkým bohoslovcem, aby využili všetok čas na to, žeby sa mohli čo najlepšie pripodobniť tomuto vzoru. Pretože nám všetkým, ktorí sme povolani ku kňazstvu, sú adresované jeho slová: Neprišiel som dať sa obsluhovať, ale slúžiť (porov. Mt 20,28).

Rastislav ROBA

Seminár podstatne zmenil môj život. Začal som cestu, ktorú chcem ukončiť v spoločenstve lásky Najsvätejšej Trojice. Som vďačný Bohu, že tak zasiahol do môjho života.

Marek METIL

Život v seminári? Pre mňa to bola cesta hľadania, na konci ktorej môžem len s pokorou priznať, že všetko to bola Božia milosť, ktorej sa mi dostalo. Uvedomil som si, že nebol som to ja, kto si na začiatku vyberal, ale bol to Boh, ktorý si vybral aj mňa.

Peter LAZOR

Ako jediný a najdôležitejší odkaz pre všetkých bohoslovcov, ktorých čaká niekoľko mesiacov alebo rokov strávených v seminári, chcem zanechať:

Aby svoje povolanie nebrali ako samozrejmosť, ale ako veľký nezaslúžený dar, ktorý sme nedostali iba sami pre seba, ale hlavne pre tých druhých. Toto povolanie si pomáhajte navzájom chrániť; predovšetkým sa snažte chápať nielen radosti toho druhého, ale aj jeho starosti, aby mohli v budúcnosti vytvárať pevný a jednotný kňazský kolektív, ktorý by ťahal „veľký voz“ zverených veriacich jedným smerom ku Kristovi.

Jozef SABO

pripravil: Peter Nemec, 4. ročník

(Foto)

Balíèek novokòazov roku 2003 z Kò

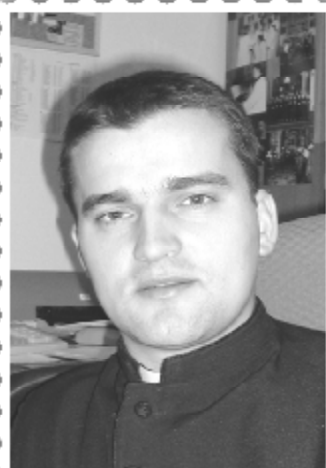
Peter Aľušík
Snina

Pavol Jenčo
Dargov, Sečovce

Vladimír Karabinoš
Uzovské Pekľany, Ražňany

Jozef Kmec
Lemešany, Drienov

Peter Lazor
Plavnica

Dominik Macák
Prešov

(Foto)

z Kòazského seminára v Košiciach

Marek Metil'
Jankovce

Rastislav Roba
Giraltovce

Jozef Sabo
Seňa

Milan Supek
Slovenská Kajňa

Ján Száraz
Boľ

Martin Škvarla
Hubošovce

Taizé je malá dedinka vo Francúzsku, kde žije takmer sto bratov zasväteným životom, spolu so svojím zakladateľom bratom Rogerom. Títo bratia, ktorí sú z piatich svetadielov a z rôznych kresťanských vierovyznaní, organizujú každoročne stretnutie mládeže na prelome kalendárneho roka, stále v inom meste Európy, v duchu jednoty, ekumény, modlitby a v úžasnej atmosfére, ktorú vytvoria tisíce mladých ľudí z rôznych štátov, národov a kresťanských cirkví.

Tohtoročné stretnutie sa konalo v Paríži. Zastúpenie tam mali aj Slováci a aj náš Kňazský seminár. Zo seminára nás tam bolo najviac druhákov - štyria (Miro, Gabko, Martin, Peťo). V tejto „štvorke“ sme sa aj spoločne pohybovali po celom meste.

Paríž, hlavné mesto Francúzska, veľkomesto s 10 miliónmi obyvateľov... Aj keď sme sem prišli na stretnutie mládeže, naskytla sa aj možnosť prezrieť si celé mesto: Eiffelovú vežu, Champs-Élysées, Víťazný oblúk, palác Louvre, katedrálu Notre Dame, baziliku Sacre Coeur, Univerzitu Sorbonne, atď. Celkovo je v Paríži rušný život, veľa ľudí, z toho veľká časť sú černosí z Afriky a Arabi a k tomu ešte aj turisti z celého sveta.

Na stretnutí Taizé nás bolo asi 80 tisíc, niektorí odhadujú, že až okolo 100 tisíc. Z toho len Poliakov bolo 35 tisíc, Slovákov približne 1200. Strávili sme tam päť krásnych dní, od 28.12. do 1.1.2003. Ubytovanie bolo po celom Paríži, aj po okolí, väčšinou po rodinách. My, bohoslovci z Košíc, sme bývali na konečnej stanici jednej z liniek metra, vo farnosti sv. Petra a Pavla, mestská časť Montreuil.

Pohostinnosť domácich rodín nám umožnila spoznať aj bežných Parížanov. Spoločenstvo v našej farnosti tvorilo 80 účastníkov stretnutia, z toho 15 Slovákov. Každé ráno sme tam mali spoločné modlitby v miestnom kostole, aj oslavy Nového roka, vo farskom centre, kedy skupinky z každého štátu pripravili zábavný program vo svojom národnom a kultúrnom štýle. Samozrejme aj my. Tie rána vo farnosti boli krásne, len nás trochu prekvapilo, že slnko tam v zime vychádzalo až o 8.15 hodine.

Popoludňajší a večerný program bol stále v halách Parížskeho výstaviska Porte de Versailles. Tam sme mali vždy obed a večeru. Viete si to predstaviť, ako to asi vyzerá, keď 100 tisíc ľudí naraz obeduje. Program tvorili prednášky, workshopy, koncerty, svedectvá a vzájomné dialógy medzi mladými z rôznych štátov.

(Skúsenosť)

Vyvrcholením každého dňa bola spoločná večerná modlitba v najväčšej hale výstaviska. Spievali sme nádherné piesne a prihováral sa k nám brat Roger. Spoločne sme sa modlili za pokoj vo svete. Práve tieto chvíle stretnutia mládeže nás najviac duchovne povzbudili do celého nastávajúceho kalendárneho roka.

Jeden deň sa všetci slovenskí účastníci stretli na slovenskej svätej omši. Tam sme si vymieňali zážitky z farností, i z ostatných aktivít.

Hlavná myšlienka tejto *Púte dôvery na Zemi* znela: „Boh môže jedine milovať.“

Okrem krásnych zážitkov sme si z Paríža odnášali v srdci aj túto myšlienku. Odchádzali sme duchovne naplnení a šťastní. Boh miluje všetkých ľudí. A my sa máme snažiť o jednotu medzi kresťanskými cirkvami, i medzi národmi, aby mohli všetci na Zemi zažiť aj vo svojich domovoch takú úžasnú atmosféru pokoja, jednoty a spoločenstva s Bohom, ako sme to zažili my na stretnutí mládeže v duchu Taizé, na Púti dôvery v Paríži.

Miroslav Molnár, 2. ročník

Takto sme slávil
„Slovenskú“ sv. omšu v
kostole sv. Lamberta v
centre Paríža, kde sa k
nám prihovoral brat
Cyril z komunity Taizé,
krotý vie trochu aj po
slovensky. V malých
skupinkách sme zdieľali
doterajšie zážitky a
niekedy s prekvapením
sme zistili, koho každého
sme tam stretli (aký je
ten svet malý!).

ď

(Zo sveta)

Tohtoročný Európsky deň študentov, profesorov a zamestnancov univerzít (Deň univerzít) sa rozhodol Svätý Otec osláviť s mladými po novom – cez satelitný telemost. V sobotu 15. marca večer sa konala v audienčnej Aule Pavla VI. vo Vatikáne mariánska vigília, ktorej predsedal Svätý Otec Ján Pavol II. Satelitom sa prenášala do celého sveta a prostredníctvom telemostu mali aktívne vstupy spoločenstvá študentov v univerzitných pastoračných centrách vybraných európskych miest, medzi nimi i UPC bl. Jozefa Freinademetza v Bratislave. Touto slávnosťou vyvrcholilo putovanie ikony Sedes sapientiae - Stolica múdrosti po Slovensku, ktorá v januári tohto roka zavítala i do nášho kňazského seminára.

Univerzita pre nový humanizmus

Deň univerzít nadväzuje na Veľké jubileum univerzít, ktoré sa konalo v Ríme 3. - 7. septembra 2000. Vtedajšieho stretnutia sa zúčastnil veľký počet rektorov a prezidentov univerzít z celého sveta, kňazi zaoberajúci sa pastoračiou študentskej mládeže a zástupcovia študentskej obce z viac ako 20 krajín. Vrcholom stretnutia, ktorého hlavná téma niesla názov „Univerzita pre nový humanizmus“, bola slávnostná sv. omša, ktorú na Svätopeterskom námestí celebroidala hlava Katolíckej cirkvi, pápež Ján Pavol II.

Byť svedkom Krista

Počas svätej omše Svätý Otec v homílii uviedol, že univerzitný výskum je privilegovanou cestou k Bohu. „Ak človek nie je duchovne „hluchonemý“, každá oblasť myslenia, vedy a skúsenosti privádza k pečati Stvoriteľa a dáva vzrastať túžbe po ňom; túžbe často skrytej a možno aj potláčanej, ktorá ale nemôže byť celkom umlčaná.“ Pápež žiadal profesorov i študentov, aby prijali výzvu

Netradičný pohľad na Sedes sapientiae.

„vytvoriť nový autentický a integrálny humanizmus. Univerzity potrebujú ľudí pozorných voči slovu jediného Učiteľa, potrebujú kvalifikovaných odborníkov a vierohodných svedkov Krista. Toto poslanie určite nie je ľahké, žiada si stály záväzok, musí byť živé modlitbou a štúdiom a vyjadrované v normálnych okolnostiach každodenného života.“

Živý Sédes Múdrosti

V závere svätej omše pred slávnostným požehnaním odovzdal Ján Pavol II. univerzitám sveta svoj dar: ikonu Sedes Sapientiae, t.j. Panny Márie - Stolice Múdrosti. Jej autorom je slovinský kňaz Marko Rupnik SJ, známy svojím originálnym pokusom spojiť tradície východného kresťanského umenia s modernými výrazovými prostriedkami. O. Marko Rupnik ikonu Sedes Sapientiae daroval Sv. Otcovi a ten sa rozhodol ponúknuť ju mladým ľuďom celého sveta venujúcim sa na pôde univerzít vede, výskumu a vzdelaniu, aby im predostierala pred oči pravdu o jedinej tajomnej

(Zo sveta)

múdrosti, svedectvá ktorej sú rozosiata po celom vesmíre a ktorej Pôvodca a Tvorca vstúpil do života ženy, Panny Márie. Univerzitným študentom sa tak kladie výzva smerovať vo svojom duchovnom úsilí k múdrosti, ktorá zjednocuje pravdy dosahované vedeckým výskumom. Túto múdrosť možno nadobudnúť len vo viere a nasledovaní nášho Božského Majstra Ježiša Krista. Vzorom a Učiteľom tejto múdrosti je Tá, ktorá „obsiahla toho, ktorého nebo a zem nemôžu obsiahnuť, Panna a Matka, živý Sedes Večného Slova, ktoré sa stalo človekom“.

Púť ikony

Ikonu odovzdal pápež ako prvej gréckej delegácii, ktorú viedol aténsky arcibiskup Foscolos. Grécke hlavné mesto sa tak stalo prvou zastávkou púte ikony po akademických centrách sveta, pretože v Aténach sa evanjelium prvý raz stretlo s klasickou antickou kultúrou. Potom ikona putovala univerzitnými mestami v iných krajinách, v poradí Rusko, Španielsko, Ukrajina, Peru, Chile a Ekvádor. Slovenským univerzitám v zastúpení delegácie z bratislavského UPC a Univerzity Komenského ju Svätý Otec odovzdal 10. decembra 2002 pri

príležitosti osláv 700. výročia rímskej univerzity La Sapienza a paralelného Fóra európskych študentov. Postupne sa vystavuje v kňazských seminároch a v univerzitných pastoračných centrách. Do nášho kňazského seminára zavítala 27. januára 2003.

Spojenie srdc

Ikona Sedes Sapientiae napokon symbolizovala prítomnosť Najsvätejšej Panny Márie na spoločnej modlitbe sv. ruženca v tohtoročný *Európsky deň študentov, profesorov a zamestnancov univerzít*. Do audienčnej Auly Pavla VI. ju doniesli zástupcovia slovenských študentov. Prostredníctvom televízie sme mali možnosť spojiť sa v modlitbe so študentmi európskych miest Uppsala, Bratislava, Krakov, Viedeň, Fatima, Kolín. Kritérium výberu týchto miest bolo stanovené zameraním sa na miesta účinkovania svätcov - patrónov Európy: sv. Benedikt, sv. Cyril a Metod, sv. Brigita Švédska, sv. Katarína Sienská a sv. Edita Steinová. Úmyslom, s ktorým sa táto akcia konala, bolo spojenie srdc, vytváranie jednoty ducha, ktorá sa buduje tým, že si spoločne, i keď každý na inom kúsku zeme, osvojujeme to isté evanjeliové posolstvo, že nad ním uvažujeme, že sa modlíme za to isté, čím sa približujeme k Bohu i k sebe navzájom. A naozaj, zúčastnení na spoločnej modlitbe sv. ruženca prostredníctvom televíznych obrazoviek mohli sme zažiť skúsenosť jednoty i materskej lásky Panny Márie a tak sa povzbudiť vo viere.

☞ Puzdro pre ikonu sa naplnilo odkazmi pri svojej púti po celom svete.

(A z domova)

Panna Mária, Stolica Múdrosti,

pomôž nám objavovať v našich štúdiách pravú múdrosť nábožnosti a svätosti. Vypros nám od Nebeského Otca dar Svätého Ducha, ktorý naše štúdium bude predchádzať vnuknutím a sprevádzať pomocou. Buď nám vzorom jednoduchosti, poslušnosti a pokory, aby sme sa pre pýchu nestratili vo vlastných myšlienkach a naše srdce sa nezatemnilo, ale aby sme ako Ty dospeli k múdrosti, ktorá spočíva v obete lásky a prispieva k pravému životu v tajomstve Najsvätejšej Trojice. Amen.

O. Marko Rupnik je riaditeľom inštitútu Centro Aletti v Ríme, ktorý sa zameriava na štúdium východnej kresťanskej spirituality. S heslom „Cirkev 3. tisícročia dýcha oboma stranami pľúc“ (západnou i východnou) sa v tomto inštitúte usiluje so svojimi spolupracovníkmi (p. Tomáš Špidlík, Michelina Tenace) čerpať z dedičstva kresťanského Východu podnety pre duchovný život súčasného kresťana západoeurópskeho priestoru a napomáhať tak i ekumenickému hnutiu v Cirkvi. Asi najznámejším dielom o. Marka Rupnika je renovácia mozaík historickej kaplnky Matky Vykupiteľky v Apoštolskom paláci, ktorú v duchu svojho moderného umenia dokončil so svojou pracovnou dielňou v roku 1999. Táto práca, ktorú mu zveril pápež Ján Pavol II., bola podľa viacerých kunsthistorikov odvážnym projektom, nakoniec však veľmi úspešným.

spracoval: Ján Dolný, 3. ročník

A takto sme si uctili **Sedes Sapientiae** v seminári

Je pondelok 27. januára, 6.50 hod. Nastupujeme na rannú svätú omšu, ktorú ako každý pondelok celebruje pre nás v seminárnom kostole náš arcibiskup Alojz Tkáč. Čím je ktorý bohoslovec vo vyššom ročníku, tým asi viac pociťuje jednotvárnosť tejto chvíle vedúc kroky celkom podvedome k svojmu miestu v lavici.

Všednosť sa však zrazu rozplýva. Naše pohľady upútava ikona, umiestnená vľavo od oltára. Zobrazuje Pannu Máriu v červených šatách s asi 12-ročným Ježišom v zlato-červenom rúchu na svojich kolenách. V ten deň nás na svojej púti po univerzitách a vysokoškolských centrách navštívila ikona Sedes Sapientiae - Stolice Múdrosti.

Pociťujúc prináležitosť so všetkými študentmi rôzneho veku a krajín zasvätili sme deň novému stretnutiu s Máriou, Ježišovou i našou Matkou a pokračovaniu v štafete modlitby. K Máriinej úcte sme aj slávili svätú omšu. Otec arcibiskup v homílii vyzdvihol čnosti Panenskej Matky a poukázal na to, s akou neobyčajnou múdrosťou a jednoduchosťou prijala Božie Slovo.

(A z domova)

Cez deň bola ikona vystavená v našej seminárnej kaplnke k osobnej modlitbe a rozjímaniu. Večer bola na programe spoločná modlitba. Začala sa polhodinovým rozjímaním pred ikonou.

Pre väčšinu zo seminaristov to bol silný zážitok. *Sedes Sapientiae* z dielne o. Marka Rupnika SJ je asi 120 x 80 cm veľká a je vytvorená z kamienkov rôzneho druhu (mramor, travertín, smalt) a rôznej veľkosti (od 2 mm do 5 cm). Tvár Panny Márie na nej vyžaruje akoby hlboké sústredenie a pokoj, ktorý vychádza zo stredobodu jej tváre na čele medzi očami. Tento kruh na ikonách znamená účasť Ducha Svätého, je životodarným bodom, miestom kde prebýva Pán, Pôvodca života. Druhý kruh zahŕňa Máriine široko otvorené oči a čelo, znak hlbokého psychického sveta, sveta inteligencie, sentimentu a vôle. Tretí kruh zahŕňa vlasy, ústa, bradu a predstavujú Máriinu telesnosť, jej najviditeľnejší, prirodzený ľudský rozmer. Ústa, najzmyslovejšia časť, pretože označuje u človeka potrebu jesť, sú zámerne zmenšené, čo dodáva Máriinej tvári duchovný výzor. Štvrtým kruhom je svätožiara. Je to svetlo Ducha Svätého, ktorý z najvnútornejšieho kruhu preniká celý svet psychický, telesný a vinie sa okolo Máriinej osoby v takom jase, že to môžu vnímať aj iní. Panna Mária je kráľovnou a vzorom všetkých svätcov, pretože je úplne preniknutá Bohom. Vo svojom živote mu prenechala toľko miesta, že sa v nej stal telom. Máriin život ponorený v tajomstve Najsvätejšej Trojice zvyrazňujú tri hviezdy: na čele a na ramenách.

Ježiš svojím vekom pripomína Jeruzalemskú udalosť, keď ako dieťa poučoval v chráme učiteľov a zákonníkov. Pravú ruku vystiera na požehnanie, v ľavej drží zvitok Zákona. Tým akoby pripomínal modlitbu žalmistu, ktorý si uvedomuje, že chápavosť a zachovanie Zákona je dielom milosti, ktorou nás požehnáva Pán.

Vlastnou rečou hovoria aj farby. Červená farba Máriiných šiat je v sakrálnom umení farbou lásky a sily Ducha Svätého. Tým sa akoby zvrúcňuje Máriina čnosť a jej uzobranosť sa dynamizuje. Ježišovmu rúchu dominuje zlatožltá farba s nádychom červenej - symbolizuje žiarivú múdrosť, ktorej plnosť sa ukrýva v božsko-ľudskej prirodzenosti nášho Spasiteľa.

Sprítomnenie Máriiných a Ježišových čŕt v ikone, umocnené estetickým zážitkom, povzbudzovalo k modlitbe a úcte, nadšeniu a oslave. Rozjímanie sme zakončili modlitbou sv. ruženca a litániami k Panne Márii.

Na druhý deň sme sa s ikonou rozlúčili, aby mohla aj iných viesť k tajomnej Božej Múdrosti a poukázať na jej nevyspytateľné cesty. Vložili sme ju späť do škatule, plnej fotiek a pozdravov z ďalekých miest, ktoré už navštívila. Jej ďalšou zastávkou bol gréckokatolícky seminár v Prešove.

Ján Dolný, 3. ročník
Tomáš Haburaj, 1. ročník

📍 *Sedes Sapientiae* v seminárnej kaplnke
vystavená k rozjímaniu.

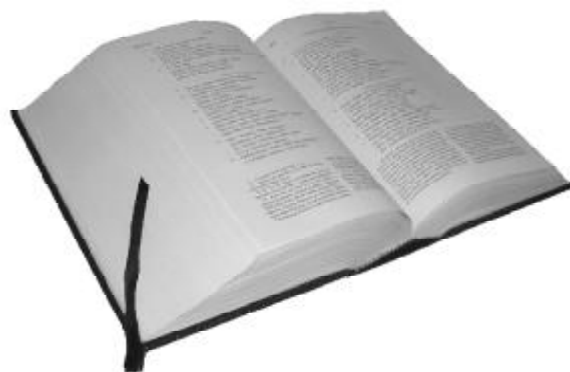
(Biblia)

Pane, daj mi múdrosť

¹ θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους
ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου
² καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας ἄνθρωπον
ἵνα δεσπόζη τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων
³ καὶ διέπη τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ
⁴ δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν
καὶ μὴ με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου
⁵ ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδείας σου
ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος
καὶ ἐλάσσω ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμων
⁶ κἂν γάρ τις ᾗ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων
τῆς ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης
εἰς οὐδὲν λογισθήσεται

⁹ καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου
καὶ παροῦσα ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον
καὶ ἐπισταμένη τί ἄρεστόν ἐν ὀφθαλμοῖς σου
καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου
¹⁰ ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν
καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν
ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιᾷ
καὶ γινῶ τί εὐάρεστόν ἐστιν παρὰ σοί
¹¹ οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα
καὶ συνίει καὶ ὁδηγήσει με
ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως
καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς

¹ Bože otcov a Pane milosrdenstva,
ty si všetko urobil svojím slovom
² a v svojej múdrosti si stvoril èloveka,
aby vládol nad tvormi, ktoré si ty urob
³ aby sväto a spravodlivo riadil svet
a s priamym srdcom uplatòoval svoju moc.
⁴ Daj mi múdros•, prísediacu na tvojom tróne,
a nevyľuèuj ma spomedzi svojich detí,
⁵ lebo ja som tvoj sluha a syn tvojej služobnice,
èlovek slabý a krátkeho života
a neschopný pochopi• právo a zákon.
⁶ Lebo aj keby bol niekto z ľuď dokonalý,
a chýbala by mu tvoja múdros•,
nebol by nièím.

⁹ S tebou je múdros•, ktorá pozná tvoje diela,
ktorá bola pri tom, keď si tvoril svet,
a vedela, èo tvojim oèiam lahodí
a èo je správne podľa tvojich príkazov.
¹⁰ Vyšli ju zo svojich svätých nebies,
pošli ju z trónu svojej velebnosti,
aby bola so mnou a so mnou pracovala,
aby som vedel, èo ti páèi.
¹¹ Lebo ona vie a chápe všetko,
ona ma bude rozvážne vies•
pri mojich skutkoch
a bude ma chráni• svojou slávou.

(Múd 9, 1-6.9-11)

(Poviedka)

Zima v hotelovej izbe

Zima v hotelovej izbe

Zima hotelovej izbe

Zima v hotelovej izbe

Zima v hotelovej izbe

Zima v hotelovej izbe

Zima v hotelovej izbe

Bola zima v hotelovej izbe. Čerstvo založený oheň v kozube sa ťarchavo predieral pomedzi cencúle stuhnutého vzduchu. Bojoval zo všetkých síl.

Ležal som na drevenej posteli. Jej ostrý povrch ma štekľil na celom tele. Schúlený v tenkej deke, ktorá bola mojím konečným útočiskom pred dotieravým chladom, som sa pokúšal o ničím nehatený spánok. Nedokázala mi poskytnúť dostatok tepla, aby som, s ním zjednotený, aspoň na okamih prestal drkotať zubami. Do ticha opakovane hrkali svoj studený rytmus, ako keby chceli zaintonovať uspávkou pre svojho majiteľa. Neúspešne. Spánok sa nepribližoval a panovačná zima sa stávala čoraz dotieravejšou spoločníčkou.

Privreté viečka sa podráždene tísli na seba. Stlačené pery sa v krčovitom zápase bránili námraze, ktorá na nich chcela rozprestrieť svoje skrehnuté údy. Podráždená pokožka sa vrtela a skrúcala v bolestivom tanci, z ktorého nebolo vyslobodenia. Súboj medzi človekom a prírodou vyhrával starší a mohutnejší z nich.

Trvalo niekoľko minút, kým sa sily na bojisku začali vyrovnávať. Čoraz častejšie som počítoval príjemný závan, ktorý vial zo silne osvetleného kúta v miestnosti. Viečka sa čiastočne upokojili a nebojácne pery sa stratili svojmu prenasledovateľovi. Telo sa utíšilo a na moje počudovanie, pomaly som sa strácal v rozprávkovej krajine snov. Všetko spalo pokojom, ktorý sa votrel aj pod moju, už mocnejšiu deku.

Ticho, lahodné a všemohúce. Pravidelný tlkot môjho upokojeného srdca. Do jeho symetrie narazil náhly výkrik a nečakaná ozvena. Mocné hlasy šantili na chodbe. Hlboký barytón a piskľavý smiech sa zastavili priamo pred mojimi dverami. Telo pod dekou sa pohlo, viečka sa vyrušili a pery vydali zo seba nespokojný výdych.

Otvoril som oči. Blikajúci oheň potichu dohárал. Bol som obklopený šerom a ľahučkým teplom, ktorého som sa tak vehementne dožadoval. Hluk neprestával. Prevalil som sa na

(Poviedka)

druhú stranu a ukryl hlavu pod vankúš. Tlmené zvuky sa svojou intenzitou predrali cez husté páperie, do ktorého som sa chcel ukryť. Smiech a nezmyselné vety neutíchali. Dialógy, ktoré nemali žiadnu významnú myšlienku ma unavovali. Bičovali moje zmysly a provokovali ešte stále mierny postoj.

Trvalo to až príliš dlho, aby som ostal iba pri výsmešnom úsmeve. Všetko vo mne vrelo, na jazyk sa mi tisol balíček vulgárnych slov a nohy sa mi triasli ako keby pripravené na štartovacej čiare, z ktorej som mal vyletieť a zabiť ich výhražným pohľadom, daždžom pikantných slov. Bol som odhodlaný zaútočiť na ich zmysel pre toleranciu, sebeckosť, aroganciu a...

Asi by som to aj urobil, bezpochyby so všetkou svojou silou a odvahou, bez servítky a pocitu viny. Ale spomenul som si na niečo, čo ich zachránilo. Obyčajná, nenápadná veta. Nastala chvíľa, kedy si žiada byť ponúknutá ako odpúšťajúca dlaň, ako svedectvo, ktoré má svoj pôvod mimo nás všetkých. „Mária, obetujem ti túto situáciu na pohladenie tvojho nepoškvrneného a láskavého srdca...“

Zatvoril som oči a ľahol na vankúš. Zamkol som sa pocitom, ktorý mi nahováral, že je dokonané, všetko povedané a príbeh uzavretý. Hlasy neutíchali, ale boli znesiteľnejšie. Začal som sa modliť Zdravas Mária... Z úst mi neskĺzla ani slabika, ale vedel som, že ani jedno slovo sa nezatúla bez toho, aby nedošlo k nebesiam. V polovici druhého Zdravas sa hlasy stratili. Chodba onemela. Búrlivý jasot sa rozplynul na nebeskej pláni. Všetko stíchlo, v kozube prasklo brániace sa drevo a ja som vedel, že to láskavé srdce prijalo pohladenie.

Zakuklil som sa v deke a s úsmevom, ktorý mi nechala Matka, som sa stratil v tak vytúženom spánku.

Vladimír Štefanič, 3. ročník

Lunenie krvi

Dotknem sa
ozvučenia priestoru
„ty“,
aby som pochopil kroky
vo chvíli,
keď Boh zomrel na kríži.
Pôjdem zobudi Petra do Getseman,
pretože ľud
začal obetovať
seba.

Martin Škvarla, diakon

Ako malý chlapec som si ten príbeh vypočul z úst kazateľa na odpustovej omši u nás doma. Nevieť, či veľkoleposť jeho posolstva alebo pútavý prejav rečníka zapôsobili na ľudí pred kostolom tak, že sa odrazu začali tlačiť do vnútra.

Niekoľko rokov po tejto udalosti som sa opäť stretol s jej hlavnými aktérmi. Odpustový kazateľ je dnes mojím profesorom a príbeh z homílie sa mi nečakane vrátil do rúk v podobe útlej, ale veľmi chutnej knižočky (použitie zdrobneniny je v každom ohľade nevyhnutné, keďže čas, ktorý

potrebujete na jej „zhĺtnutie“ nepresiahne čas, ktorý strávite pri vypití svojej poobedňajšej kávy). No na strávenie jej obsahu budete potrebovať - dovoľm si povedať - celý život, pretože otázku, ktorú vám nastolí, nie je možné odmietnuť, zahodiť či jednoducho prehliadnuť. Bude hlboko vnikáť do vašej duše, až kým nedôjde k zlomu, ktorý by Imre Kertész nazval asi *existenciálnym precitnutím*.

Možno si po prečítaní týchto úvodných slov kladiete nasledujúcu otázku.

„O čo tu vlastne ide?“

Ide tu, ako vždy a všade, o človeka. O jedného úplne obyčajného, asi nikdy skutočne nejstávajúceho človeka. O *muža*, ktorý *sadil stromy*.

„No je tam toho,“ vzdychnete si, „čo už len môže byť existenciálne na sadení stromov?“ No, asi nič. Ale predstavte si, že by ste tie stromy sadili každý deň takmer polovicu svojho života, že by ste ich vysadili niekoľko desiatok tisícov, že by ste touto svojou nepochopiteľnou aktivitou zmenili suchopárny kraj plný rumovisiiek zabudnutých dedín s nevraživým obyvateľstvom čakajúcim na predčasnú smrť na kraj prekypujúci životom, plným romantických dediniek so šťastnými ľuďmi. Pretože práve toto tento muž skutočne dokázal. Sadením stromov zmenil svet.

„Keď som si uvedomil, že toto obrovské dielo vyšlo z rúk a umu jediného človeka, bez akýchkoľvek technických vymožeností, zakúšal som veľký pocit z poznania, že človek sa môže prejavovať práve tak stvoriteľsky ako Boh, a to aj v iných oblastiach, nielen v ničení.“

Životná tvorivosť

Prečítanie niektorých kníh ma zasiahne natolko, že po uzavretí poslednej stránky som nútený ostať len tak vyvalený v aktuálnej polohe a nechať sa unášať pokračujúcim dejom, ktorý sa rozvíja už len v mojej mysli, a ktorého súčasťou som sa (ne)dobrovoľne

stal. Inokedy však musím dočítanou knihou praštiť do kúta, pretože príbeh sa skončil neočakávane a proti mojim predstavám. Tieto dojmy však tak nečakane ako prišli, aj odídu. Hra pocitov z *muža, ktorý sadil stromy* sa však nezhodovala ani s jednou z predstavených zvyklostí. Žiadny nával ďalej sa rozvíjajúcej fantázie, žiadne pocity rozčarovania z nenaplnenia očakávaného záveru. Nič sa u mňa v ten deň nezmenilo - až na jednu výnimku. Stal som sa vášnivým zberačom pohľadov. Kamkoľvek idem, kohokoľvek stretnem, dívam sa mu do očí. Múdre pohľady profesorov, utrápené oči matiek, skúsený pohľad starca, hravé pohľady študentiek, nevinný pohľad detí... Som posadnutý pohľadmi. Pohľadmi, v ktorých sa snažím svet oného muža. Muža, ktorý prežil plno-

hodnotný život, pretože žil naplno; pretože hodnotil život meradlom kvality, nie kvantity; pretože viac dával, ako očakával; pretože sadil a nie ničil...

„Keď si uvedomím, že jediný človek vedel svojou jednoduchou fyzickou silou a svojou pevnou vôľou premeniť púšť na Zasľúbenú zem, naplňa ma úžasný pocit, že ľudský údel - naprotiveň všetkému - je hoden obdivu.“

Nestretli ste toho muža náhodou vy? Nie? A nechcete sa ním stať vy?

Imrich Gazda,
2. ročník

Hriešny som

Ó, Bože viem,
že nie som hoden,
že nemám nárok,
na Tvoje výhody.
Sklamal som,
klesol na dno hriešnosti.
Som slabý a Ty to vieš.
Som nehodný, tiež.
Prestal som myslieť na Teba
a povedal som si, že
mi • a viac netreba.
prestal som počuť • Tvoj hlas,
naladil som sa na iný.
Na zradný a klamný hlas,
čo zviadol ma na neprávosť
a ja nechal som sa zviesť.
A teraz jedine čo viem,
že prosím • a smiem.
Odpusť mi každý hriech,
nech opäť spočiniem
v Tvojom náručí hneď
a nanovo zakúsím
ten skutočne živý sen.

Vladimír Nemec, 4. ročník

(Co čítame)

Básnik trochu smutný

Rudolf Dilong: *Mladosť z očistca.*
Petrus, Bratislava 2001.

Čo vnímate, keď sa zadíivate do jeho
očí? Dieťa odvrhnuté a nemilované?
Či mnícha presahujúceho stienenosť
kláštornej cely? Alebo snáď zblúdenca a
vyhnanca túlajúceho sa ulicami Malaciek, Ríma,
Pittsburgu, no nenachádzajúceho prístav, v ktorom

by našiel pokoj a zmier? Áno, toto všetko sa odráža v pohľade Rudolfa Dilonga, básnika
a františkánskeho kňaza, ktorý sa stal otrokom slobody i väzňom krásy. Ktorého meno
možno začleniť do plejády mien poetov katolíckej moderny, no tvorbu ktorého ohraničiť
do hraníc surrealizmu či „sedliackej“ poézie by bola prílišná trúfalosť. Isté je len, že
invenčnosť, láska a Boh poznačili všetky riadky jeho básní, próz a drám, pretavených
do 109 zbierok. Vraj tento počet svedčí o poetovej grafománii. Ale čo iné ostáva duši
plnej výbušnej krásy, vykúpenej bolesťou života, ako ju eruptívne vychrliť na zdrap
papieru?! Veď „*buď bude krása výbušná, alebo vôbec nebude*“.

Ak sa rozhodnete ponoriť sa do stránok básnikovej umeleckej biografie *Mladosť
z očistca*, neočakávajte, že spoznáte jeho životný profil. Žiadne mená, mestá, roky... To
všetko je len zľahka naznačené, povrchrne prebehnuté. Tieto skutočnosti nie sú predsa
v živote človeka podstatné. Tým, čo je hodné pomenovania, sú myšlienky, city, pnutia
srdca... A tiež hľadanie odpovedí na otázky kladené životom. „Kto si? A čo je
nepominuteľnosť? Čo je večnosť? Kto je Boh?“ Nájsť ich je básnikovým poslaním. Problém
však je v tom, „*že sme nevyzretí pre svoje anjelské poslanie na zemi*“. No on si to v pokore
uvedomuje: „*...ja slaboch, ja milovník vášne a vzbury, ja otrok so šíjou v blate, ja parazit na
škrupine neresti a podlý bandita.*“ Nevystupuje naduto na štíty hrdinstva chtiac, aby si ho
ľudia takto pamätali, ale až nepríjemne pravdivo priznáva svoje chyby a hriech túžiac
len po odpustení. „*Je to naša bieda, že Ťa nevieme v dokonalosti dosiahnuť, že Ťa nevieme
čistým duchom prijať a milovať...*“

Čítajme teda Dilonga. Čítajme ho nepohoršujúc sa nad jeho poblúdeniami, ktoré sú
aj našimi poblúdeniami, ale obdivujúc jeho návraty do srdca Lásky kladúc si otázku:
„Navraciame sa spolu s ním?“

Svedectvá vyvierajúce z väčšej hĺbky

Eva Henychová: *Za stenou z papíru*. Vydané vlastným nákladom, 2000.

Eva Henychová je 29-ročná česká folková speváčka, ktorá sa stáva stále viac obľúbenou aj na Slovensku. Hoci nedobýja prvé priečky hitparád a nevítajú v štatistikách predaných nosičov, na svojich koncertoch oslovuje publikum každého veku, predovšetkým ľudí premýšľavých, pýtajúcich sa a hľadajúcich.

Cédečko *Za stenou z papíru* nahrala v roku 2000 a je jej druhým albumom v poradí. Rovnako ako na albume *Svítaní* (1996) je sama autorkou všetkých textov i hudby. *Za stenou z papíru* predstavuje pozoruhodný celok, v ktorom sa harmonicky spája šteklivo hravá úprimnosť s nečakane pevným duchovným posolstvom a čistou hĺbkou hudobného prejavu.

Henychovej priateľská otvorenosť je naozaj odzbrojujúca, či už v piesni s neurážlivou prostorekosťou spieva o svojej „stoličke v nebi“ (Židle), alebo či sa s pravdivou silou delí s poslucháčom o bolesť zo samoty (Krajinou poušťa). Podstatou jej charizmy je jej ženskosť, stotožnenie sa a prijímanie samej seba. V súčasnej spoločnosti všeobecnej zakomplexovanosti, ktorá svojich jednotlivcov stále viac odcudzuje nielen iným, ale aj sebe samým, je táto jej schopnosť zvlášť pôsobivá. Táto jej „zosobnenosť“ ju oprávňuje hovoriť o hlbokých ľudských citoch a otvárať i náboženské témy bez falošného pátosu.

Všetky Evine piesne obsahujú náboženský podtón, silnú kresťanskú spiritualitu. Posolstvo o viere si nekladie ako ich prvoradý cieľ, to vyviera akosi samozrejme z jej hlbokého duchovného života. „... v nových pesničkách to vyzerá, akoby som už o Bohu nepísala skoro vôbec - a pritom sú len o ňom. Idem do väčšej hĺbky. Boh je súčasť môjho života, srdca a myslenia. Takže píšem z tohoto pohľadu. Ale „bere“ ma svet a ľudia, som normálna ženská, zamilovávam sa, túžim po niekom... o tom sú tie pesničky,“ hovorí v jednom rozhovore.

Henychová má ten dar, že jej bohatému duchovnému a ľudskému potenciálu zodpovedajú hudobné schopnosti. Svoje piesne vie výborne interpretovať. Majstrovsky ovláda hru na gitare a svojím variabilným hlasom dokáže citlivo reagovať na témy piesní.

Hoci Henychová sama nevyhľadáva masové publikum a najradšej koncertuje v komornom prostredí, predsa isté mlčanie a nezaujem, ktorý ju na českej a slovenskej folkovej scéne obklopuje, sú vzhľadom na jej talentovanosť ťažko pochopiteľné.

(Čo pozeráme)

Súboj večne živý

Schizofrenický škriatok, glosujúci trpaslík, zápasiace ľudské spoločenstvo, chodiace stromy..., všetko to zmiešané do fantastického príbehu s reálnym posolstvom vykresleným špeciálnymi filmovými efektmi. Zaujímavá koláž, ktorá ovládla nielen deti, ale aj nás dospelých. Prečo?

Dôvodov môže byť mnoho, no tým najzreteľnejším je asi skutočnosť, že Tolkienov príbeh nás navracia späť do našich detských rozprávkových čias. Usadením sa do nepohodlných kinových kresiel, odpútaním od každodennej reality a vhlbením sa do pútavých filmových scén sa akosi podvedome vosobňujeme do postavy Froda zachraňujúceho Stredozem premáhaním zla. Zrazu vidíme pred sebou naše detské boje vo farbách dobra proti zákerným pirátom, ohnivým drakom či vraždychtivým banditom... V kinovej sále, vtiahnutí do Frodovej misie, opäť zachraňujeme dobro. Celá Tolkienova trilógia, akokoľvek fantastická a neskutočná, je o tomto poslaní. Presne to vystihol Georg Seesslen, keď píše: „Film, ktorý nás mal pôvodne od sveta odvieť, nás v skutočnosti vedie ešte hlbšie doňho.“

Profesor Tolkien je však ešte dôslednejší. Nezostáva len pri súperení svetov dobra a zla okolo nás, ale díva sa na tento boj odohrávajúci sa v nás samých. Najpôsobivejšie to vykresľuje na Smeagolovi a jeho hádkach so sebou samým, ale aj na samotnom Frodovi bojujúcom proti ovládnutiu svojej osoby prsteňom.

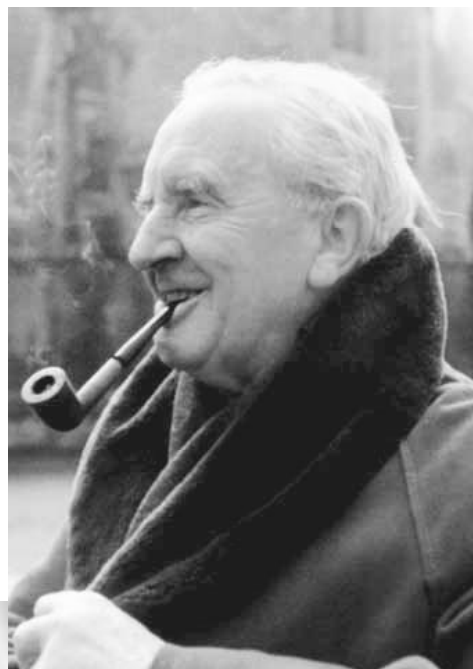
Na vyjadrenie týchto skutočností si Tolkien, milovník severských mýtických príbehov, nemohol vybrať ideálnejší literárny druh ako je mýtus. Mýtus vysvetľuje svet. Aj keď sa nám možno na prvý pohľad zdá, že to robí primitívnym spôsobom, v skutočnosti je táto forma často mnohostrannejšia a výstižnejšia ako naše vedecké, občas úzkostlivé náhľady. Týmto Tolkien nielen vytvára anglickú mytológiu, ktorá mu v dejinách tohto národa stále chýbala, ale zároveň „krstí“ severský mýtus tým, že poukazuje na mnohé nadčasové kresťanské skutočnosti, ktoré táto v sebe neobsahovala, resp. ich nedokázala explicitne vyjadriť.

Aj keď sa filmové spracovanie *Dvoh veží* podľa mnohých názorov dosť vzdialilo knížnej podobe príbehu (najlepšie to dokumentuje boj pri Helmovom žľabe, ktorý je vo filme jednou z najrozsiahlejších scén trvajúcou takmer 40 minút, pričom v knihe je rozpísaná na dvoch stranách), zachovalo si to najdôležitejšie - posolstvo, že zlo je dobrom stále premožiteľné.

Stojí za to si to znova pripomenúť, nie?

Pán prsteňov 2: Dve veže / The Lord of the Rings: The Two Towers (USA - V. Británia, 2002, 180 min.) **Réžia:** Peter Jackson; **Kamera:** Andrew Lesnie; **Hudba:** Howard Shore; **Hrajú:** Elijah Wood, Ian McKellen, Viggo Mortensen, Sean Astin, Billy Boyd, Liv Tylerová, John Rhys-Davie, Dominic Monaghan, Christopher Lee, Cate Blanchettová

prípravili: Ján Dolný, 3. ročník
Imrich Gazda, 2. ročník

J. R. R. Tolkien

B Blízki a vzdialení

Na začiatku sme sa všetci volali Blízki a boli sme spolu. Sedeli sme v kruhu na lúke, zhovárali sa medzi sebou a boli sme spokojní. Zrazu jeden z nás odišiel a ostatných zachvátil doteraz nepoznaný pocit. Chýbal nám. Vtedy sme ho nazvali Vzdialeným. Poslali sme za ním ďalšieho s posolstvom. Po dlhej dobe sa vrátil s odpoveďou a nás to neobyčajne potešilo. Hneď sme napísali ďalší list a vyrazil druhýkrát. A tak sme mu dali meno Poštár.

Pomaly sa začalo diať to, čo si nikto z nás neprial ani v tých najstrašnejších snoch. Odchádzali ďalší a ďalší. Vzdialených pribúdalo až nakoniec ostal len jediný Blízky a jeho meno tak stratilo svoj význam, preto si ho tiež zmenil. Aj komunikácia prostredníctvom Poštára nám už nestačila. Bola zdĺhavá, nespoľahlivá a pravdu povediac - nepohodlná. Preto sme sa pospájali rúrkami a boli sme schopní rozprávať sa na diaľku. Každý s každým. Tam, kde sa práve nachádzal. Potrubie sme postupne vymenili za drôty, ktoré dokázali prenášať naše slová a tak vznikol Telefón. Keď sme chceli počuť hlas hociktorého Vzdialeného, stačilo vytočiť jeho číslo.

No niekedy sa stávalo, že ten druhý práve nebol doma. Nemohli sme ho zastihnúť, keď sme ho potrebovali a to nás deprimovalo. Dlho sme si lámali hlavy, až sme napokon objavili hovoriace Tehly. Tie sme všetci nosili vo svojich vreckách. Ak nám bolo smutno, nebol problém sa s niekým spojiť; vedeli sme, že nech je náš druh kdekoľvek, stačí dať k uchu Tehlu a budeme s ním. Nemohli sme si pozrieť navzájom do očí, nemohli sme sa pohľadiť, a jednak sme si boli na dosah a cítili sme sa ako jedna rodina. Opäť sme si zmenili mená na Blízkych a boli sme spokojní.

Na zadnú stranu nášho najväčšieho vynálezu sme veľkými písmenami napísali: Nie je dôležité o čom – hlavne, že sa rozprávame. A my sme sa rozprávali stále viac a viac. O zhnitých slivkách, o smradľavých ponožkách, o deravých hrncoch, o umývaní podlahy, o počúvaní toho istého rádia, o zhasnutých svetlách na aute počas dňa a rozsvietených v noci. Dokonca, keď sme aj niekoho stretli, ani sme sa nepozdravili, lebo každý mal väčšinou práve na linke niekoho iného. Boli sme teda tu a súčasne *tam*, ale to druhé bolo podstatnejšie. Tehly nám totiž prirástli k rukám, stali sa súčasťou nás samých. Život bez nich sme si nedokázali predstaviť.

Takto sme sa túlili po svete a ten sa neúprosne rýchlosťou zmenšoval. Nikto z nás si neuvedomil, že sme sa zrazu všetci do jedného ocitli na mieste, kde sme sa kedysi zdržiavali pospolu. Na tej istej lúke a v tom istom kruhu. Vlastne, sme si to ani nemohli všimnúť. Nehľadeli sme totiž dovnútra ale vonku. Každý bol síce tu, no v skutočnosti bol *tam*. Ak náhodou práve nehovoril, určite vypisoval nekonečné odkazy alebo minimálne sa rozptyľoval tým, že vyvolával ostatným a zložil prv, než stihli zodvihnúť. Boli sme od seba len na pár krokov, a predsa to nikto nepostrehol.

Toto je stav, v ktorom sa nachádzame dnes.

Poštárovi, Telefónu, ale hlavne Tehle vďačíme za to, že sme sa napriek obrovskej odlúčenosti stali opäť Blízky. A vďačíme jej aj za to, že sme sa k sebe obrátili chrbtom.

Peter Fogaš, 3. ročník

(Súťaž)

Na počiatku bol náš skromný záujem o niečo nové. O spojenie dvoch brehov, kde sa na jednom spokojne usadila skupinka bohoslovcov a na druhom tvárou v tvár naša čitateľská dedinka. Most, ale ako ho vybudovať?

Netrvalo dlho a hanblivý nápad sa stal obširnejšou myšlienkou, ktorú sme sa pokúsili zrealizovať s nie veľmi odvážnou dušičkou (veď aj Titanic vo svojej mohutnosti klesol ku dnu a my sme chceli pokojne preplávať k vám, bez úrazu...). Naše slová, ktoré vyzývali tie vaše, priniesli úrodu, aj keď sme (to sa môžeme priznať) nečakali záujem, ktorý nakoniec vytryskol z vášho priateľstva k nášmu časopisu.

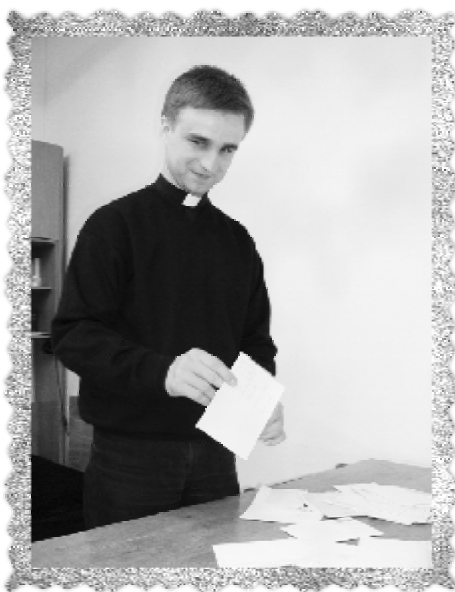
Ako veľmi ste nás potešili! Ďakujeme.

Obdržali sme od vás tridsať listov, pohľadníc alebo korešpondenčných lístkov, pričom len jediný z nich, čo nás nemálo bolelo (...ach tie zranené bohoslovecké srdiečka!), s nesprávnou kombináciou odpovedí (96,666% úspešnosť, čo jasne poukazuje na vysokú hladinu vzdelanosti našich čitateľov).

Do súťaže sa zapojilo 18 dievčat a 12 chlapcov, čo sa samozrejme dalo čakať. Kto by z vás predpokladal väčší záujem drsných „tínedžerov“?

Správne odpovede podľa poradia:

Otec prefekt Peter Celuch práve vyžreboval šťastného výhercu.

1.a: Sv. Karol Boromejský, patrón nášho seminára, bol *biskupom*.

2.b: Špirituál v kňazskom seminári má na starosti *duchovný život seminaristov*.

3.a: Čo je pastoračný ročník? *Rok praxe vo farnosti, kde seminaristi ochutnávajú malý krajec z chlebička, ktorý ich čaká po kňazskej vysviacke.*

Nedá nám, aby sme sa k niektorým vašim listom nevyjadrili. Väčšina z nich obsahovala iba stručné odpovede a adresu. Došlo však niekoľko listov, ktoré v sebe niesli príjemné posolstvo vďaky. To vyvoláva cyklickú reakciu, ktorá ostáva večne. Vaša vďaka plodí našu, ktorá zasa plodí vašu a tá opäť našu... atď.

Pani Mária z Košíc si na nás našla čas aj napriek tomu, že väčšiu časť dňa je zamestnaná starostlivosťou o šesť drobízgov, ktorí sa jej doma starajú o farebnosť všedných dní. Srdečne pozdravujeme. Vyprosujeme pokoj a milosť Ducha Svätého do ďalších rokov manželstva (31. januára tomu bolo šesťnásť rokov, čo sa túla zväzkom so svojou silnejšou polovičkou).

Jozef z Vranova nám trochu poplietol hlavu, pretože sme museli siahnúť do osobných knižníc a vytiahnuť z nich slovníky cudzích slov. Nešetril chválou slovami ako „*váš časopis je dynamický, široko-spektrálny a obohacujúci...*“. Dokonca nás považuje za konkurenciu pre mnohé iné časopisy. To vážne?

Ivona zo Stražského nám poslala vianočnú koledu a Ľubo z Košíc nás oboznámil s napätím, ktoré pravidelne prežíva v čase príchodu nášho periodika na svet.

Asi najbláznivejší zo všetkých bol list z Košických Olšian (...asi preto, že bol jediným bláznivým!). Veronika si dala záležať. Ani posledná veta listu: „...*nech vás ani nenapadne zverejňovať ho!!*“ nás neodradila od zámeru podeliť sa s vami o niekoľko fragmentov z neho. Podľa jej slov by nás strašne potešilo, ak by nás špirituál obsluhoval pri stravovaní. To sú nám novoty?! Veronika nás taktiež svojsky požiadala, ak by náhodou bola jedinou účastníčkou súťaže: „...*Hej! Päť rovnakých knížiek nechcem!* “. Uvidíme, či bude vôbec jedna?

Čo sa týka novej súťaže, trocha sme špekulovali, ale išlo to ťažko.

Ostávame teda pri starom, osvedčenom formáte, ale dovolili by sme si, ak by vám to nespôsobovalo prílišné problémy, ešte jednu podmienku. K odpovediam na „máličko“ zložitejšie otázky pripíšte jednou vetou (počet slov neobmedzený, bodka iba jedna!) najvýstižnejšiu, vtipnú a zrozumiteľnú charakteristiku bohoslovca. Najlepšia vyhráva cenu redakcie. Čo to bude? Netušíme.

1. Novokňazi roku 2003 budú v novodobej histórii seminára:

- a) Štvrtí
- b) Piatí
- c) Siedmi

2. Seminár má svoje sídlo:

- a) na Hlavnej ulici, ihneď vedľa Tesca
- b) vedľa arcibiskupského úradu, vchod z bočnej ulice
- c) na sídlisku Luník

3. Oficiálny jazyk cirkvi, ktorý do seba nalievajú bohoslovci tri roky z celkového štúdia, je:

- a) hebrejčina
- b) gréčtina
- c) latinčina

Kňazský seminár

Hlavná 91

042 03 Košice

heslo: „Súťaž“

Takže slúbené ceny (Prospekty o seminári, hodnotná knižka a bonus...) od nás dostali: Miroslav Humeňaj (Brestov), Ivona Hudáková (Strážske), A. Karol'ová (Humenné), Veronika Takáčová (Košické Olšany) a Pavla Jiríčková (Košice). Výhercom gratulujeme a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

To je všetko. Viac sme ani nechceli. Ostatné je na vás, veríme, že nezanevriete na nás a ostanete verní. Vernosť si vyžaduje spoluprácu dvoch. My sme tu, čakáme už len na vaše listy (do 15. mája 2003), na tú kopu papiera, ktorý nás presvedča o tom, že má zmysel pre vás písať.

redakcia BOROMEA

(Bonus)

Zvítali sme sa stiskom rúk a grimasou v tvári, nič neobvyklé. Tento tradičný prvok môžeme pozorovať aj na inej čeladi z rodu *povolaných*. Navrátilci, prichodiaci z rôznych kútov Východu, po dlhých vianočných prázdninách. Rozjarení, plní zážitkov a s batohom dosiaľ neskonsumovaného jedla, v ktorom sa rozvaľovala zmes vôní zo všetkých kútov diecézy. Slanina z Vranova sa natlačila svojim výrazným dychom na klobásky z Tulčika, tlačienka z Lúčky zaberala miesto škvarkom z Belej a čerstvé vajcia zo Strážskeho sa vyliali zlostou na rezne z Topoľovky. Komiks jedál, ktorý si žiadal byť odhalený. Súboj, ktorý neskôr prerástol do vojrovej bitky dvoch susedov - *Šariš verzus Zemplín*.

Začalo to nevinnou hostinou. Každý položil na stôl svoj podiel, príspevok z domácej kuchyne a všetci sme sa pustili do ochutnávky. Krútenie hláv, sprška pochvál a rozpomienky na štedrovečerný stôl. Bezcieľne spomínanie sa veľmi skoro zmenilo na porovnávanie. Chody a ich následnosť, príprava jedál a ich *pomenovanie*... A tu to začalo. Okolo stola sediaci sa nevedomky zhustili do dvoch táborov, nikto vtedy ani netušil, čo z toho vznikne, aký citelný dopad to bude mať na naše ďalšie spoločne strávené chvíle. Ale vtedy sa niečo pohlo vpred.

- Vy vážne neznate, čo su *kokošky* a *džadky*... a nerobice ani *grajcupu*? - vysmieval sa uštipačne pivovarnícky kraj okolo zrúcaného hradu.

- Bo vam daco povedza *gugle*, ha? - kontroval súper.

Od tej chvíle už prešumelo v našich rukách mnoho ružencov, ale nič sa nezmenilo na hre, ktorá sa stala nosnou zábavkou treťoročiacov. Cez prestávky, vychádzku alebo po večeri - je až závideniahodná výdrž, ktorá núti mozgové kanáliky, aby si opäť raz spomenuli na niečo, čo súperovi vyrazí dych - vždy s rovnakým zápalom pre porážku toho druhého. Zväčša ide o vyrovnaný zápas, možno preto to ešte drží obe strany, nikto nekapituloval a ešte stále pracujú na zdokonaľovaní slovníka.

Za všetky zrážky spomeniem aspoň niektoré, v ktorých sa získavali body. Šariš exceloval so slovom *bralta*, dosiaľ neprekonaný výraz, ktorý zložil protivníka z piedestálu eufórie. Ale nevzdal, aby mohol následne kontrovať s výrazom *kavarov*. Šariš splasol, nie po prvýkrát, ale tak to už pri nekonečných spoločenských hrách chodí. *Kvaric*, sloveso dvíhajúce spadnutého do čela. Zemplín sa strácal, tápal, aby nakoniec opäť raz rezignoval. Kruh, v ktorom sa nevyčerpáva slovná zásoba. Vždy sa nájde niečo nové, či ide o zemplínske *viláň*, *šarhaňov*, *špihov*, *plachcina* a *blašanka*, na ktorej sa Šariš extra popálil, alebo o šarišské *tulejka*, *vendlaček*, *luľkac*... a tak ďalej, a tak ďalej.

Dúfam, že touto správou nespôsobíme žiadne nepokoje v oboch, na niekoľko kilometrov vzdialených táboroch.

Vážení občania, nestretávajú sa za účelom rozširovania tejto hry, neskúšajte to bez nás, aj tak nepoznáte pravidlá. Toto nie je návod na zabitie, to je kontrolovaná hra, ktorá mimo hrubých múrov seminára, nemôže dosiahnuť výsledok zjednotenia. Verím, že ste pochopili.

Ale, ak by vám to uberalo z pokojného spánku, je ešte jedna schodná cesta. Ak by ste sa rozhodli zavítať k nám na deň otvorených dverí, informujte sa na vrátnici, možno vám povedia, kto naposledy kapituloval a možno, kde sa práve odohráva bitka o Východ, *Šariš verzus Zemplín*.

Vladimír Štefanič, 3. ročník

(Za okrajom)

Óda na bohoslovca

Nevypína sa.

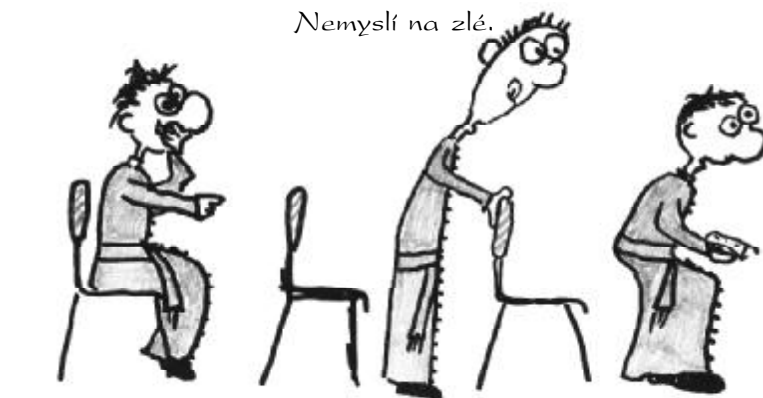
Nie je sebecký.

Je trpezlivý.

Nemyslí na zlé.

Neteší sa z nepravosti.

Všetko vydrží.

Raduje sa z pravdy.

Kresby: Jozef Petro, 3. ročník

BOROMEO Vychádza dvakrát do roka - **Šéfredaktor:** Peter Juhás - **Zástupca:** Peter Fogaš - **Redakčná rada:** Peter Bujdoš, Ján Dolný, Peter Lazor, Peter Nemec, Vladimír Nemec, Martin Škvarla, Vladimír Štefanič - **Grafická úprava:** Matúš Imrich, Jozef Kotulák - **Fotoreportéri:** Marián Jurík, Peter Kremnický - **Vydáva:** Kňazský seminár sv. Karola Boromejského - **Adresa:** Hlavná 91, 042 03 Košice - **Tlač:** Vydavateľstvo Michala Vaška, Nám. Kráľovnej Pokoja 2, 080 01 Prešov. Na prednej strane je pohľad na Urbanovu vežu a Dóm sv. Alžbety v Košiciach - Na zadnej strane je ikona Marka Rupnika Sedes Sapientiae.